Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 100 (1600) ♦ Вівторок, 10 червня 1997 року ♦ Ціна договірна

Кабмін постановив: хліб збирати організовано

Урожай-

Кабінет міністрів ухвалив постанову «Про невідкладні заходи щодо забезпечення організованого збирання врожаю ранніх зернових у 1997 році», згідно з яким Міністерство фінансів виділить Мінсільгосппроду 20 млн. гривень для закупівлі запасних частин, ремонту кормо- і зернозбиральної техніки, а також оплати ремонтних послуг.

До 1 серпня Мінфін зобов'язаний щоденно виділяти 150 млн. гривень для централізованої закупівлі нафтопродуктів.

Державний комітет з матеріальних ресурсів поставить сільгоспвиробникам 30 тис. комплектів автошин та 5 тис. тонн моторного масла. Уряд має намір звернутися до Нацбанку з проханням надати сільгоспвиробникам кредити на 125 млн. грн. для закупівлі пально-мастильних матеріалів та запчастин, що необхідні під час збирання ранніх зернових.

Після зустрічей — справи

Завершується триденний робочий візит до України міністра закордонних справ Ісламської Республіки Іран Алі Акбара Велаяті. Голова Верховної Ради України Олександр Мороз прийняв главу зовнішньополітичного відомства Ірану.

Під час перебування в Києві Алі Акбар Велаяті провів декілька раундів переговорів з міністром закордонних справ України Геннадієм Удовенком, а також зустрівся із державним міністром України Анатолієм Мінченком.

Три "М" для нашої армії

Захисник Батьківщини права на песимізм не має. Він має бути бадьорим, патріотичним, здоровим тілом і духом, ситим та задоволеним життям. Лише тоді народ може працювати і спати спокійно — його безпеку гарантує військо.

На жаль, нині бойовий дух військовослужбовців підірвано економічними, соціальними і професійними проблемами, які важко розв'язати. Мотивація, модернізація та мінімізація — ось три «М», три «кити», на яких триматиметься українська армія.

Скорочені до розумних меж, оснащені сучасною військовою технікою та зацікавлені не лише морально (у виконанні громадянського обов'язку), а й матеріально, Збройні сили України насправді стануть оплотом незалежності та національної безпеки нашої держави.

(Закінчення теми на 8-9 стор.).

У нас проблеми з бюджетом, у чехів — з урядом

Як уже повідомляв «ГУ», минулого тижня в Україні перебувала з офіційним візитом делегація парламенту Чеської Республіки на чолі з Головою Палати депутатів Мілошем Земаном. За підсумками візиту відбулася спільна прес-конференція, у якій узяли участь Голова Верховної Ради Олександр Мороз та Мілош Земан. Журналістів цікавили як перспективи україно-чеських відносин, так і внутрішньополітична ситуація в обох країнах.

Олександр Мороз зокрема підтвердив факт передачі урядом до ВР проекту бюджету-97, який названо «доопрацьованим бюджетом». Парламентським структурам дано доручення щодо роботи над цим документом. Мілош Земан розповів, що цього тижня парламент Чеської Республіки, очевидно, розглядатиме питання про вотум довіри (чи недовіри) урядові ЧР.

(Закінчення на 2-й стор.).

Німці Києва не взяли

Внічию — 0:0 — завершився матч відбіркового турніру чемпіонату світу з футболу, який відбувся минулої суботи на арені НСК «Олімпійський» у Києві. Про те, як проходила ця захоплююча зустріч, та інші змагання читайте на 10-й стор.

На знімку: Андрій Шевченко завдав багато клопоту захисту гостей, особливо Томасу Гелмеру.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Сумні наслідки «чорної» п'ятниці

Трагедія, що сталася минулої п'ятниці в Дніпропетровську, досі виважається потерпілим і очевидцям моторошним, неправдоподібним сном.

Близько сьомої ранку в кінці вулиці Панікахи з-під землі вирвався потік рідкого темно-коричневого місива. За лічені хвилини утворилося глибочезне провалля, в якому безслідно зникали дерева, доріжки, алеї та гаражі...

(Закінчення на 2-й стор.).

На знімку: під час відселення мешканців з аварійних будинків допомогу надавали військовослужбовці, працівники міліції та ін.

Фото Анатолія КРАСНОЖОНА (ДІНАУ-Укрінформ).

Лист на першу сторінку

Будь такою й надалі!

Ваша газета — а ми вважаємо її і своєю, народною — найавторитетніша з усіх газет у нашій державі. Правдива, принципова й не боїться гострими публікаціями образити високопоставлених чиновників. У ній завжди можна знайти відповіді на запитання, що хвилюють читача. Бажаємо «Голосу України» й надалі бути чесним, принциповим, сміливим. А за надані пільги на передплату ветеранам війни — велике спасибі!

Сергій МОСКВІН, ветеран війни і праці.

Макіївка
Донецької області.

У номер

Нарада у Голови Верховної Ради України

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз на нараді з головами комітетів та керівниками депутатських фракцій і груп 9 червня запропонував кілька питань. Насамперед про розклад засідань Верховної Ради на нинішній та наступний пленарні тижні.

При цьому О. Мороз підкреслив, що минулий тиждень був доволі ефективний: прийнято близько 20 законодавчих актів, більш як десять проектів законів ухвалено в першому та другому читанні.

У зв'язку з поданим Кабінетом міністрів проектом бюджету 1997 року для розгляду в другому читанні, наголосив О. Мороз, слід визначитися з процедурою проходження законопроекту у Верховній Раді. Після оприлюднення висновків аналітичного відділу апарату Верховної Ради щодо проекту державного бюджету розпочалася дискусія, під час якої промовці підкреслили, що проект за багатьма статтями не відповідає чинному законодавству. З цим в основному погодився віце-прем'єр-міністр України С. Тигипко, як і з пропозицією Голови Верховної Ради про те, що уряд, виходячи із зауважень комітетів, груп і фракцій, окремих народних депутатів, повинен упродовж кількох днів привести законопроект у відповідність з чинним законодавством. А щоб усе це набуло офіційного рівня, Голова Верховної Ради надішле на адресу Кабміну відповідного листа.

На нараді йшлося також про необхідність об'єднання зусиль народних депутатів і Кабінету міністрів, щоб бюджетний процес вивести на конструктивний підсумковий етап ухвалення.

Учасники наради обговорили розклад засідань Верховної Ради цього тижня. Депутати, окрім роботи над бюджетом, розглянуть на пленарних засіданнях ряд важливих законопроектів: про оренду землі (друге читання), про благодійництво та благодійні організації (друге читання), про бюджетну резолюцію на 1998 рік, про внесення зміни до Декрету Кабміну «Про єдиний митний тариф України», про зміни до статті 22 Закону «Про оподаткування прибутку підприємств» та багато інших.

Було обговорено на нараді ще ряд питань законотворчого характеру. Зокрема, про проведення 10 червня дня уряду, про статус столиці України, про ратифікацію великомасштабного договору між Україною та Росією, про дообрання членів Конституційного суду тощо.

Прес-служба Верховної Ради України.

У нас проблеми з бюджетом, у чехів — з урядом

(Початок на 1-й стор.).

«Якщо це станеться, — відзначив М. Земан, — то уряд буде оновлено. Якщо ні, можливо, відбудуться дострокові вибори до законодавчого органу, і їх виграє або опозиція, або правляча коаліція».

Щодо україно-чеських відносин, то обидві сторони дали їм високу оцінку. Але, на думку і Олександра Мороза, і Мілоша Земана, необхідно інтенсифікувати співробітництво на рівні політичних структур, зокрема парламентських, і на рівні підприємців та промисловців.

«Самурай», «самурай», нас вибирай

Учора розпочалася робоча поїздка делегації українських промисловців і підприємців на чолі з головою комісії з питань економічного співробітництва з Японією, головою УСПП Анатолієм Кінахом до Країни сходу сонця. У складі делегації — глава Національного банку України Віктор Ющенко. Програма візиту передбачає зустрічі з діловими колами Японії, зі спілкою японських підприємців Кейданрен, у міністерствах фінансів, міжнародної торгівлі та промисловості. Під час переговорів буде розглянуто кілька конкретних економічних проектів, також сторони обговорюватимуть перспективи впровадження японських інвестиційних облігацій зразка «самурай».

Дві точки зору

Виборча система як джерело наших бід

НЕВПИННЕ погіршення показників у всіх сферах буття (зупинення виробництв, скорочення випуску продукції та кількості робочих місць, невидача заробітних плат, пенсій, недотримання соціальних гарантій, зростання рівня злочинності і хабарництва) потребує відповіді на два обов'язкових запитання: 1) чому держава не може впоратись із своїми проблемами? і 2) як боротись із наявними негараздами?

Спробую довести, що я знаю відповіді на ці запитання. Отже, держава не впоралася, не може впоратись із своїми проблемами і не впорається з ними, доповки збережено хибні правила формування органів влади, які мають право і зобов'язані ухвалювати рішення з регулювання суспільних процесів. Уявімо собі, що на спортивні змагання з мотокросу регулярно добирають команду за критеріями, наприклад, зросту і вміння швидко бігати, не зважаючи на те, чи знають вони мотоцикл. Імовірність перемоги такої команди на змаганнях точно така ж, як імовірність ефективної роботи для своїх громадян органів влади України, що формуватимуться і діятимуть за існуючими нині правилами.

Спробуємо проаналізувати проблему за складовими.

Хто в Україні приймає державні рішення?

Не зайве пам'ятати, що негативні зміни у нашому житті відбуваються значною мірою через дії дуже конкретних органів і осіб. Суспільні відносини в нашій державі, як і в інших, регулюються законами, які ухвалює законодавчий орган. Нині закони України не завжди створюють умови для вирішення суспільних проблем, бо вони суперечливі, мають норми, за якими надаються регулятивні права структурам виконавчої влади, котрі прямо заохочують навіть розквіт корупції.

Налагодження повсякденного управління й організації суспільного життя відповідно до законів мають здійснювати органи виконавчої влади на чолі з Кабінетом міністрів. Для визнання результатів їхньої роботи незадовільними не потрібно ніяких спеціальних широкомасштабних досліджень, бо її результати —повсюди.

А що стосується можливості відновлення справедливості в судах України, то це тема окремої розмови. Хоча становище в цій сфері значною мірою має таке саме коріння, що й в інших владних гілках.

У кожному з перелічених, а також не згаданих органів працюють люди, котрі, власне, від їхнього імені і приймають рішення.

Як же ці люди потрапляють на високі державні посади?

Початок — це обрання народних депутатів України і Президента України всіма нами, громадянами України, шляхом прямого голосування. Всі інші опиняються на чолі чи в складі уряду, міністерств, держадміністрацій, судів з їхньої волі чи згоди. А яка ж відповідальність осіб, котрим люди довірили найвищу державну владу?

Так, спеціальні кодекси встановлюють кримінальну, цивільну, адміністративну відповідальність осіб, що порушили суспільні норми. Проте за шість років відновленої української державності вже можна переконатися, що ці види відповідальності відносно вищих службових осіб держави і, звичайно, державних органів лишаються недієвими або ж примарними. Бо ж для них найпершим видом відповідальності має бути відповідальність політична. А поява політичної відповідальності можлива за політичної структурованості органів державної влади. Тоді неможливо навіть уявити перебування на посадах осіб, які мають персонально зіткнутись із трьома попередніми видами відповідальності. Бо за таких умов виглядає зовсім нереальним перебування на чолі органу, що має своїм першим конституційним завданням виконання законів України, особи, яка видає одне за одним розпорядження всупереч нормам закону, чи перебування на чолі органу, покликаного забезпечувати законність, людини, яка пишається тим, що ухилилася від сплати податку.

Існуючий спосіб обрання вищих органів державної влади зумовив ситуацію, коли всі політичні організації України перебувають в опозиції до державної влади, а сама державна влада в опозиції до українського народу.

Основні новації у проекті нового виборчого закону. Кого вони не можуть задовольнити

Не занурюючись у суть великої кількості спеціальних норм, можна сказати, що головними змінами, передбаченими проектом закону, є: 1) орієнтація на політичні партії як виразники політичної волі громадян й інструмент творення політично відповідальної влади; 2) забезпечення неупередженості в роботі виборчих комісій через гарантовану участь у їхній діяльності різних політичних сил; 3) запровадження позитивного голосування бюлетенями, які в поєднанні з процедурою голосування практично унеможливлюють фальсифікацію волевиявлення людей; 4) підсумки виборів підбивають виключно виборчі комісії (при потребі з втручанням тільки суду відповідно до чинного законодавства), що підвищує статус і відповідальність комісій. Зрештою, Конституція визначила Центральну виборчу комісію як спеціальний автономний державний орган. Це вимагає докорінних якісної й організаційної змін у цьому органі.

Хто ж протягом тривалого часу не дає змоги реформувати виборчу систему? З одного боку, це фінансові магнати, для яких депутатський мандат такий же цінний папір, як і інші, що приносять прибутки, і його «біржовий курс» тим вищий, чим менша ймовірність сформування стабільної політичної більшості в парламенті. З другого — це Президент та уряд України, які, дбаючи про своє політичне благополуччя у найближчому майбутньому, вперто не хочуть бачити майбутнього інтересу всього суспільства у сформуванні політично відповідальної державної влади. Інтереси високопоставленого чиновництва тут перемагають інтереси суспільства.

Що ж на нас може чекати в разі неприйняття нового виборчого закону?

Насамперед будуть спроби внести окремі зміни у чинний закон, які зроблять його достойним пам'ятником законодавчого каліцтва, породженого політично безвідповідальним парламентом. Це дозволить обрати мозаїчний парламент і пом'якшить негативні наслідки, але не дозволить започаткувати новий етап діяльності державної влади, не зупинить стрімке зростання хабарництва в органах влади й кланову регіоналізацію держави, а також гарантує затяжні перманентні кризи —як внутрішньопарламентські, так і парламентсько-урядові.

Інший можливий варіант — це прийняття змін чинного закону і, відповідно, необрання нового парламенту. Хочу при цьому засмутити тих своїх колег, хто сподівається відповідно до статей 81 та 90 Конституції України зберегти свої повноваження без виборів на довгі часи. Довічного обрання з передачею депутатського мандата у спадок не вийде. Набагато скоріше шляхом всеукраїнського референдуму буде змінено відповідні положення Конституції з наступним розв'язанням проблеми, що виникла у державної влади, створенням багатьох нових проблем для громадян України.

Чи відчуємо ціну рішення і вагу відповідальності за його наслідки?

Олександр ЛАВРИНОВИЧ, народний депутат України.

Сумні наслідки «чорної» п'ятниці

(Початок на 1-й стор.).

О сьомій ранку жахливий кратер підступив впритул до дев'ятиповерхового цегляного будинку на два під'їзди. Розповідають, що якась жінка якраз вийшла на подвір'я зі своїм собачкою. Угледіла, як неподалік з міні-пекарні вибігають перелякані люди. І тут жінці здалося, наче і її будинок «заворушився». Чи не привиділося? Подейкують, саме вона першою закричала: «Люди, рятуйтеся!» Мешканці вибігали, хто в чому встиг, і майже з порожніми руками. А через 15—20 хвилин на їхніх переляканих очах спочатку відколовся і пішов під землю один під'їзд, а згодом і другий.

На цьому стихія не вгамувалася. Земля продовжувала обвалюватися, поглинаючи спершу приміщення закритого три роки тому дитячого комбінату, а згодом і діючого до останнього дня — точніше, до ранку цієї страшної п'ятниці. Буквально на наших очах загуркотіла в ненаситну пельку середня школа № 99. Кажуть, наче була спроба врятувати бодай обладнання комп'ютерного класу, але...

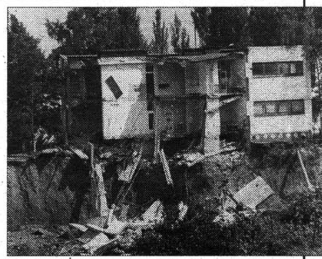
У ті вранішні пекельні години міліція змогла забезпечити чітку, організовану евакуацію населення. До вечора було знайдено притулок для більш як трьох з половиною тисяч чоловік. Усіх потерпілих узято на облік, забезпечують продуктами харчування навіть тих, хто подався до знайомих і рідних.

Трагедія забрала життя дідуся 1912 року народження. Він мав дачну ділянку в низині балки, де стався зсув, і якраз рано-вранці порався на ній. Втекти від першого валу селевого потоку не зміг.

Нині, звісно, всіх цікавлять причини трагедії. Попередні висновки такі: за останні 15—20 років в межах міста значно підвищився рівень грунтових вод, причому в найвищих над рівнем Дніпра точках — ледве не на 18 метрів. Пояснюють це багатьма чинниками, в тому числі й нашим варварським ставленням до довкілля. З часом на схилах пагорбів, на яких розташувався Дніпропетровськ, було забудовано й численні балки. Що саме спричинило катастрофу — сказати важко. Але в «близьких» надрах землі утворився водонасичений розріджений масив піщано-глинистої суміші. Дійшовши врешті-решт до критичної маси, він у вигляді селевого зсуву почав сповзати у балку, викликаючи зрушення та обвал поверхні. Ще б трохи — і його не зупинив би й високий залізничний насип по другий бік балки. На цьому відрізку, до речі, рух поїздів припинено.

Звісно, замало з'ясувати, з яких причин піднімаються грунтові води. Треба, передовсім, знати, як проектувати і будувати. Вчені давно наполягають, щоб на схилах навіть пологих пагорбів будувати одно-двоповерхові котеджі, а не висотні «коробки». А тим часом поглинутий стихією будинок стояв не на палях, а на «подушці», закладеній методом... «замочування». І ось таким робом на житловому масиві Тополі «замочували» не одну новобудову, хоча спеціалісти авторитетних інститутів заперечували проти цього.

Мав рацію генеральний прокурор України Григорій Ворсінов, який сказав: криміналістам багато доведеться попрацювати, щоб розставити усі крапки над «і». Адже кілька років поспіль тут фіксували випадки, коли споруди «ворушилися». Крім цього, на масиві досі є житлові будинки, віднесені до категорії аварійних. У тому числі і № 22, який розвалився, хоч йому лише дев'ять років. І коли за три-чотири дні до «чорної» п'ятниці, вловлюючи поштовхи та хитання споруди, звідси, як стверджують потерпілі, телефонували в інстанції, їм відповідали: «Знаємо, будинок аварійний». І вже ніхто, на жаль, нікуди не дзвонив, коли за день до біди неподалік узяв і раптом провалився під землю молоденький абрикос.

І ще одне: роками тече-витікає холодна та гаряча вода з водогонів та водомереж, заповнюючи мало не щерть підвали багатоповерхівок. Лише зрідка, як уже зовсім припече, її відкачують. А куди дівається решта?

А все тому, що житлово-комунальне господарство вкрай занедбане. І нікому це не болить.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

На знімку: на місці катастрофи.

Фото Валерія СОЛОВЙОВА.

на одну тему

Депутат від народу чи від кого?

ГОСТРІ дискусії на сесії Верховної Ради, а також у засобах масової інформації розгорнулися навколо законопроекту про вибори. «Голос України» вже друкував кілька різних точок зору. Це ще одна публікація на тему виборів народних депутатів України — керівника однієї з найбільших громадських організацій.

Народний депутат тому й називається народним, що його обирає народ, люди. Позицію про те, що при виборах за мажоритарною системою депутат є сам по собі і нікого не представляє, сам для себе завойовує авторитет, не поділяю. Пригадаймо вибори минулого скликання. Хіба депутати тоді не обиралися за мажоритарною системою і хіба парламент не був структурованим? Була «група 239», був Рух як зачаток партії, були й інші сформовані на партійній основі фракції. А тепер? Подивімося на нинішній склад парламенту. Знову ж таки вибори відбулися на мажоритарній основі, але в парламенті ми маємо фракції, і вони фактично представляють ті партії, які були на час виборів в Україні — і Селянську, і Комуністичну, і Соціал-демократичну, і т. д. За моїми підрахунками, депутати-партійці становлять понад 70 відсотків від членів парламенту. То куди вже далі «опартіюватися»? Це спростовує твердження про те, що вибори за мажоритарною системою не дають можливості привести депутатів до парламенту за партійними ознаками.

Хочу також заперечити тим, хто сьогодні каже, що коли парламент сформується за партійними ознаками, тоді буде відповідальність, забезпечуватиметься європейський підхід. Але давайте подивимося на партії, які є в країнах Заходу: там дві-три партії. І між ними йде боротьба, за ними — певна кількість населення і політиків. Що у нас? У нас більш як 40 партій.

Що пропонується в законопроекті про вибори, який зараз розглядається в парламенті? Віддати 50 відсотків місць виборам за партійними списками. За що? За те, що вони називають себе політичними партіями? Соромно було слухати, як парламентарії торгувалися за бар'єр, який треба перейти. Одні пропонували 5, інші — 4, навіть — 3,5. Кожний приміряє на себе. То хіба це не свідчить, що вони думають не про людей, а про себе? Більше того, такий занижений виборчий бар'єр не буде сприяти створенню потужних політичних партій. Це перше, чому я проти виборів за партійним принципом.

БЕЗУМОВНО, значною мірою становлення партій пов'язане з реформуванням виборчої системи. Але не можна штучно підганяти майбутній виборчий закон під існуючі сьогодні партії, «приміряти» його до можливостей тієї чи іншої партії прийти до парламенту.

Не можу погодитися і з тим, що після виборів за партійними списками парламент буде структурованим. Припустимо, бар'єр становитиме три відсотки. Його можуть подолати 5—7 партій. Таким чином, кожна партія візьме по 20—25 місць. При цьому, однозначно, Комуністична партія — найбільший відсоток. Тобто майбутній, створений за партійними ознаками парламент буде практично таким же, як і нині. Ми тільки полегшимо прихід до парламенту партійних функціонерів. Але чи буде забезпечено відповідальність? Сьогодні депутат їде у виборчий округ і звітує перед своїми виборцями, перед людьми, які можуть спитати, що він зробив для округу і для людей. А коли депутат прийде до парламенту за партійними списками, він підзвітний не народові, а своїй політичній партії. І виходить, що частина депутатів відповідатиме перед людьми в своєму окрузі, а частина, обрана за партійними ознаками, займатиметься суто політикою.

Можна було б погодитися на те, щоб депутатів обирали за партійними списками, але за умови, що партії структуровані і відбивають настрій більшості людей. А так що виходить? Для того, щоб стати депутатом, треба вступити в якусь партію. І знову стара система: щоб зайняти якусь посаду чи стати депутатом, треба бути обов'язково членом відомої однієї партії. За проектом нового закону про вибори виходить, що і тепер, щоб потрапити у депутати, треба бути також членом партії, але — якої? І знов кон'юнктура: частина людей іде в партії не за політичними переконаннями — їх просто підштовхують вступати в ту або іншу партію. Тож не випадково перебігають з Аграрної в Селянську, з Соціал-демократичної об'єднаної — у Соціалістичну і Прогресивну соціалістичну і т. д.

Я за те, щоб поставити бар'єр для партії у 8—10 відсотків. Це вже певний зріз нашого суспільства. Якщо партія цей бар'єр бере, то дати їй дві третини голосів у парламенті. Такий бар'єр спонукав би політичні партії об'єднуватися, консолідуватися, створювати потужні блоки, які потім, після виборів, могли б узяти на себе відповідальність за законотворчу роботу.

Але жодна партія такий бар'єр не візьме, бо не має такого впливу. Все-таки припустимо, що якась партія домоглася в парламенті більшості, тоді вона повинна не тільки писати закони, а й виконувати їх. Партія більшості призначає із своїх лав уряд, прем'єра, бореться і за свого Президента та формує всю владу по вертикалі. Тобто вона відповідає за стан усього суспільства — від законотворчої до виконавчої роботи.

А тепер давайте поміркуємо, що буде, коли до парламенту проходять 5 чи 10 партій. Це ті ж самі фракції (може, тільки назви інші) і ті ж розборки. А та партія, яка здобуде формальну більшість у парламенті, не зможе сформувати уряд, бо сьогодні його формує Президент. Партії, що здобули більшість, писатимуть закони одного спрямування, уряд буде іншого, а виконавці — ще якогось. У таких випадках кажуть: як лебідь, рак та щука.

Мабуть, за рік, що залишився до виборів, навряд чи відбудеться структурування численних і занадто амбіційних політичних партій. Тому переконаний: більшість із них залишиться поза парламентом. Тим паче, що, як відзначає Є. Кушнарьов («Голос України», 22 квітня 1997 року), у значної частини населення досить-таки прохолодне ставлення до політичних партій. Наведені автором статті результати дослідження красномовно про це свідчать. Виникає запитання: чому тоді окремі політичні партії хочуть провести через парламент такий виборчий закон, який не сприймається більшістю населення України?

Ось чому вважаю, що спочатку треба, аби суспільство структурувалося за партійними ознаками. Але не за принципом «натворити партій, щоб потрапити в парламент».

Наступне. Чому сьогодні відкидається можливість брати участь у виборах на рівні партій громадським організаціям? У Конституції записано, що громадські організації мають право захищати інтереси своїх членів і політичними методами. А якими саме? Найбільша громадська організація — Федерація профспілок України — права законодавчої ініціативи не має. Законодавче поле обмежене. Ми прагнемо соціально захистити людей. А нас не пускають у парламент. Це обмеження прав громадських організацій. Навіть при кількості депутатах у нинішньому парламенті, а фактично чотирьох, які працюють у Комітеті з питань соціальної політики і праці, прийнято з їхньої подачі закони про оплату праці, про вартісну величину межі малозабезпеченості, про мінімальну зарплату та ін. Об'єктивно, це вдалося зробити за підтримки лівих сил: депутатів від Комуністичної і Соціалістичної та інших фракцій. Але ж подавали законопроекти депутати від профспілок. Пригадаймо: закони про колективні трудові спори, про відпустки та деякі інші подавалися ще до минулого скликання Верховної Ради. Їх завалили. А тепер приймають. Бо ми подаємо такі закони, які мають суто соціально-економічний характер, закони соціального захисту дітей.

Коли ж профспілки не будуть мати своїх представників у парламенті, а через них законодавчого права, то виходить, що їм знову потрібно буде йти на поклін до якоїсь партії? Візьміть інші громадські організації, такі, як ветеранів праці, війни, чорнобильців. Чому ці люди не мають права на рівних висувати від своїх організацій кандидатів і проходити той же бар'єр, що й партії? Не пройдуть — це вже інша справа.

МОЯ пропозиція: нарівні з політичними партіями повинні мати право висувати своїх кандидатів і громадські організації, які мають національний статус.

Тому я підтримую депутата Сергія Соболєва, що треба залишати мажоритарну систему. Тобто кожен претендент у народні депутати їде до людей у виборчий округ і каже: «Шановні виборці! Я комуніст — ось моя програма...», «а я від — Руху...», «а я від КУНу...», «а я від профспілок...», «а я просто громадянин України і бачу такий вихід із ситуації...». І нехай виборці розбираються, кому слід віддати голоси. Тобто слід обирати особистість, а потім парламент структурується, як це зроблено сьогодні, за інтересами — політичними, соціальними, підприємницькими, економічними і т. д.

Більше того, на мій погляд, до парламенту повинні прийти люди, які мають юридичні, економічні знання, господарники, політологи і т. д., а не професіональні партійці. Працювати на постійній основі мають у парламенті не кадрові партійні працівники і функціонери, а професіонали у своїй справі.

За партійною ж ознакою до парламенту не потрапить рядова людина, особистість. Бо виборчий ліміт заберуть партійні списки.

Можливо, дійсно є сенс вийти на спрощений варіант виборів в одномандатних округах. І я тут знову підтримую С. Соболєва: якщо кандидат набрав більше 50 відсотків голосів, то він пройшов, а якщо не набрав, то на другому етапі, незалежно від того, скільки прийшло виборців, перемагає той депутат, який набрав відносну більшість. Це нормальний варіант. Ось і ще раз бачимо, що мажоритарна система дає можливість особистостям, здібним, авторитетним людям, представникам трудових колективів балотуватися в народні депутати. Якщо вже це не вийде, то тоді можлива і змішана система, але за умови, що обираються представники від трудових колективів, громадських об'єднань, профспілок. Причому, треба виділити 30 відсотків для партій і 70 відсотків іншим.

Опоненти можуть закинути авторові статті: виступає, фактично, за мажоритарну систему виборів, а відомо, що профспілки ініціювали створення Всеукраїнської партії трудящих, яка одним із головних, програмних, положень визначила боротьбу за депутатські мандати на майбутніх виборах до Верховної Ради України. Відповідаючи на критику і справа, і зліва, що, мовляв, профспілки не мали права підтримувати ініціативу створення Всеукраїнської партії трудящих, зазначу: такий досвід існує в світі давно.

Яскравим прикладом плідної співпраці профспілок із своєю партією є Великобританія, де ще на початку XX сторіччя Британський конгрес тред-юніонів заснував свою власну політичну партію — Лейбористську (партію праці) і ввійшов до неї як колективний член.

Сьогодні як автономний орган, що займається питаннями, пов'язаними з виробничими справами, конгрес тред-юніонів не передбачає спеціальних витрат на політичні цілі і не має свого політичного фонду. Проте ряд членських організацій мають такі фонди і є колективними членами Лейбористської партії. Окремі члени профспілок не зобов'язані вступати до партії індивідуально. Водночас кожен партієць зобов'язаний бути членом профспілки.

Профспілки мають представництва у регіональних організаціях Лейбористської партії. Одна з функцій представництв — робота серед робітників з метою залучення їх до участі в діяльності партійних лейбористських організацій на місцях. Під час виборів до парламенту традиційно створюються профспілкові комітети на підтримку Лейбористської партії. Багато в чому саме завдяки їхній активній діяльності лейбористи перемогли на останніх травневих виборах цього року.

Суспільно-політична діяльність профспілок Ізраїлю — Гістадруту в значній мірі пов'язана з діяльністю Партії праці, однієї з провідних партій країни. Ці зв'язки були настільки тісними, що керівники Гістадруту займали навіть пости у правлячому уряді Партії праці.

На жаль, відомі й негативні наслідки співпраці профспілок і політичних партій.

ТОМУ вважаю, що профспілки України повинні співпрацювати з такою політичною силою, яку вони могли б повністю підтримати на майбутніх виборах, а потім через неї, відповідно до Конституції України, захищати політичні інтереси трудящих. Такою організацією, на мою думку, може стати саме Всеукраїнська партія трудящих. Однозначно вона не повинна «хилитися» ні різко вліво, ні вправо, а займати центристські державницькі позиції, спрямовуючи основну свою діяльність на соціальний захист трудящих України.

Створення партії ще раз підтверджує, що пропонована система виборів за партійними ознаками підштовхує до виникнення нових партій. А структурування повинно відбуватися не за кількістю партій, а за якістю їхньої роботи. Хто сьогодні заважає нашому парламентові структуруватися на три сили: крайні ліві — Комуністична, Соціалістична, Селянська партії, крайні праві — Рух і КУН, центристи — демократичні партії? Ось три сили, які сьогодні вже є в парламенті і які могли б нормально працювати. Але, на жаль, без кінця йде об'єднання, множення, ділення, знов об'єднання — під лідера; і скажу відверто: під Президента, під Прем'єр-міністра, навіть майбутніх Президента і Прем'єр-міністра. Тобто, ніс — за вітром.

Тому остаточно схиляюся на користь мажоритарної системи виборів. І виступаю за те, щоб у виборчих округах мали право висувати кандидатів у депутати як трудові колективи, так і окремі громадяни, партії, рухи, всі громадські організації. Лише тут може відбуватися селекція кандидатур у народні обранці як за громадянською позицією, так і за партійною приналежністю. І менше стане так званих варягів, що не живуть в окрузі, не знані в ньому і забувають, переступивши поріг парламенту, хто їх обрав.

Олександр СТОЯН,
голова Федерації незалежних профспілок України, народний депутат України.

Хроніка. Факти. Події

● Каїр

Маневри в глухому куті

У столиці Єгипту — перша за останні два з половиною місяці палестинсько-ізраїльська зустріч на рівні експертів. Її мета — пошук шляхів виведення із тупика мирного діалогу. Для відновлення переговорів Каїр висунув низку пропозицій, серед яких — відмова Ізраїлю від спроб зміни статусу Єрусалима, заморожування проектів колонізації Західного берега Йордану, зобов'язання виконувати досягнуті раніше з палестинцями угоди та початок переговорів щодо вироблення остаточного статусу палестинських автономних районів. А палестинці повинні вжити всіх необхідних заходів для забезпечення безпеки Ізраїлю.

● Вашингтон

Їх номер «вісім»

Нарада глав держав та урядів провідних країн світу відбудеться у столиці американського штату Колорадо —Денвері — із 20 до 22 червня. У нинішньому році цю традиційну зустріч російські засоби масової інформації скромно, але зі смаком називають самітом «вісімки». Оскільки разом з лідерами США, Канади, Великобританії, Франції, Італії, Німеччини та Японії у ній візьме участь президент Росії Борис Єльцин.

● Салоніки

Мир на Балканах — справа рук самих Балкан

Питанням зміцнення стабільності та безпеки на Балканах, розвитку політичного, економічного, гуманітарного й соціального співробітництва країн регіону присвячено дводенну конференцію міністрів закордонних справ країн Південно-Східної Європи, яка відкрилася вчора у Греції. У форумі беруть участь керівники зовнішньополітичних відомств Албанії, Болгарії, Греції, Республіки Македонія, Румунії, Союзної Республіки Югославія й Туреччини, а також 21 делегація з інших країн та міжнародних організацій.

● Люксембург

Чи не франки з марками в топках «локомотивів»?

Чи бути єдиній європейській валюті «євро» у визначений термін? Відповідь на це запитання багато в чому має прояснитися на засіданні Ради Європейського союзу на рівні міністрів економіки та фінансів, яке відкрилося в Люксембурзі. Зустріч головних фінансистів покаже, наскільки «локомотиви європейської інтеграції» — Франція та Німеччина — готові й далі обстоювати намічену дату об'єднання валют: 1 січня 1999 року.

● Амстердам

Країнами — по компроміс

Прем'єр-міністр Нідерландів Вім Кок та міністр закордонних справ Ханс ван Мірло, які головують у керівних органах Європейського союзу, вирушають у турне європейськими столицями. Вони відвідають Афіни, а потім Париж, де проведуть переговори з керівниками Греції та Франції. Мета поїздки — спробувати досягти компромісу між країнами ЄС з окремих положень нового договору про реформу та майбутній розвиток Євросоюзу, який мають підписати на саміті ЄС в Амстердамі 16—17 червня цього року.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних агентств.

Не чоловіком єдиним багата жінка

Можна навіть сказати, навпаки. Вінні Мандела розлучилася зі своїм чоловіком — президентом ПАР Нельсоном Манделою — і вирішила... заробити на своєму колишньому подружньому житті гроші, повідомляє «Ехо планети».

Жалування парламентарія 60 тис. доларів на рік та інших доходів їй, очевидно, не вистачає, тому вона взялася за «туристський бізнес», використавши для цього порожній дім у передмісті Йоганнесбурга Соуето, де до початку 60-х років жила найзнаменитіша в країні подружня пара. Самодіяльний музей швидко став місцем наїздів туристів. А в переобладнаному під сувенірний магазин гаражі можна купити за 11 доларів запечатану в прозору пляшку... жменю землі із саду: ним колись полюбляв гуляти Нельсон...

До речі, іноді музей відвідує й Вінні Мандела. Сама вона живе неподалік у маєтку вартістю понад один мільйон доларів. Крім цього їй належить нерухомість у Йоганнесбурзі, Преторії та Кейптауні.

Ольга КОЗЛОВА.

«Партійна держава» чи «державна партія»?

(З практики політичних партій ФРН)

Нині, коли у Верховній Раді України і поза межами парламенту відбуваються гострі дебати щодо місця політичних партій у процесі всебічної трансформації суспільства, напевно, незайвим може бути досвід у цій сфері країн розвиненої демократії.

Було б помилковим вважати, що суперечливі погляди й оцінки впливу політичних інститутів на механізм державного управління притаманні лише країнам перехідного періоду. Показовою в цьому відношенні є тривала дискусія про роль партій у політичній системі Федеративної Республіки Німеччина.

Невипадково Німеччина часто називається політологами «партійною державою», але це визначення можна тлумачити і як «держава партій». Така ситуація обумовлена самою історією країни.

Від Веймара до Бонна — тернистий шлях демократії

Політичні партії Німеччини сформувались у другій половині минулого століття, але до часів Веймарської республіки впливу на виконавчу владу практично не мали.

Навіть соціал-демократична партія, хоч і створила досить розвинену структуру і користувалася підтримкою мільйонів виборців, ігнорувалася рейхсканцлером Бісмарком, який вважав політичну опозицію «ворогом імперії».

Саме вперта боротьба проти лівого крила політичного спектра (що найяскравіше знайшло свій прояв у «винятковому» законі проти соціалістів) стала основною причиною краху «залізного канцлера». Такого ж логічного кінця дійшла й «соціальна імператорська влада» кайзера Вільгельма II.

Але і партії, — Соціал-демократична, Німецька демократична й Центр, — які отримали більшість у вибраних у 1919 році Національних зборах, не змогли дати собі ради, оскільки відмовились від програмних положень минулих років.

Наслідком цього стало посилення внутрішньополітичної нестабільності, поглиблення скептицизму громадян до демократичних цінностей, байдужість до дій владних структур держави. Ілюзія про можливості виходу із кризи з допомогою «сильної руки», яку уособлював собою Адольф Гітлер, поєднуючи псевдореволюційну пропаганду з антидемократичними діями, стала в суспільстві домінуючою... Звичайно, це випадковість, що період дії «виняткового» закону проти соціалістів, як і фашистська диктатура, тривав 12 років. Закономірним є те, що антидемократичні дії, заборона партій, або встановлення монополії на партійно-політичну діяльність гальмували розвиток держави, яку тривалий час поглинала пітьма реакції.

Цей гіркий досвід був врахований при розробці Основного закону ФРН 1949 року, який присвячує діяльності партій окрему статтю. Визнати політичні партії неконституційними може лише Федеральний конституційний суд. Допоки суд не прийме відповідного рішення, жодна державна інстанція не має права визначати партію як неконституційну, чинити перепони її діяльності.

Прихильники «партійної держави» стверджують, що саме діяльність партій зробила можливим перехід від традиційного «представницького парламентаризму» до справжньої демократії, де партії виступають «рупором» проголошених народом побажань і вимог до владних структур.

Опоненти ж роблять наголос на тому, що надання партіям переваг при висуненні кандидатів на вибори до парламенту, часткове фінансування партійної діяльності за рахунок державних коштів веде до зрощування партійних апаратів з державними структурами, зрештою, до появи «державних партій».

Спостерігаючи зміни в партійно-політичному житті, німецькі політологи дійшли висновку, зокрема про те, що разом з суспільством іншими стають і партії. Цей процес є характерним не тільки для Німеччини, а й інших розвинених країн, у першу чергу Франції і Великої Британії. Раніше партії являли собою організовані групи, які представляли інтереси певного класу чи соціальної групи, працювали безпосередньо в цьому середовищі й ідентифікували себе з конкретними групами населення. Належність до партії або симпатія до них знаходила свій прояв і в певному способі життя. Скажімо, соціал-демократ був членом галузевої профспілки, учасником робітничого спортивного клубу. Члени консервативних або центристських партій, ХДС чи баварської ХСС, — групувалися навколо національно-патріотичних союзів, релігійних організацій.

Саме ця «прив'язка» стабілізувала партійне середовище й водночас змушувала окремих політиків діяти адекватно до соціального оточення, бо від цього залежала їх кар'єра. Такий стан забезпечував партіям підтримку досить стабільної частини електорату. Наприкінці 60-х — 70-х років соціально-політична ситуація змінилася. Вузькоорієнтовані партійні програми втрачали колишню ефективність, відвертали від партій «прикордонний» електорат, тобто тих громадян, які частково поділяли погляди різних партій.

«Східняки» — «західняки»: чи стане мур мостом

Особливої гостроти проблема визначення ролі й місця партій набула після возз'єднання Німеччини. Бо сталося не просто географічне злиття двох держав, або поглинання однією політико-економічною системою ін-

шої, що виявилася більш слабкою й нежиттєздатною, дискредитувала себе, не витримавши перевірки часом. Одним з довготривалих наслідків є зіткнення різних світоглядів, ідеологій. Накладені на традиції, спосіб життя, що склався у ФРН і колишній НДР, світоглядні розбіжності концентровано відбились у поділі суспільства на «східняків» та «західняків».

Ейфорія після повалення Берлінського муру поступилася в значної частини населення східних земель почуттям розчарування, невдоволенням низьким (у порівнянні з західними «родичами») рівнем життя, відсутністю звичної патерналістської ролі держави в соціальному захисті громадян, надання нею широкого кола безоплатних послуг і пільг.

Це негативно впливає на популярність традиційних політичних партій, знижує довіру до них і водночас посилює ностальгію за минулим, розширює коло прихильників лівого спрямування. Висуваються припущення, що наступні парламентські вибори можуть істотно змінити існуючу політичну палітру. Нова соціально-політична ситуація стимулює і традиційну дискусію про те, що є кращим (чи навпаки гіршим) —«партійна держава» чи «державна партія».

І все ж, попри різну оцінку діяльності політичних партій, вони залишаються у ФРН основним інструментом представництва інтересів широких верств населення й врегулювання суспільних протиріч і конфліктів. Ступінь довіри виборців до програм партій і їх лідерів залежить від реалізації програмних заяв і передвиборних платформ, що знаходить свій прояв як в законодавчому процесі, так і в діях уряду.

У виборах 1949 року місця у парламенті виборювали 36 партій, нині в німецькому бундестагу (за підсумками виборів 1994 року) представлені Християнсько-демократичний союз (ХДС), Соціал-демократична партія (СДПН), Вільна демократична партія (ВДП), Християнсько-соціальний союз (ХСС), Партія демократичного соціалізму (ПДС) і група Союз 90 (зелені).

До парламенту проходять тільки ті партії, які отримають не менш п'яти відсотків дійсних голосів виборців, або щонайменше три прямих мандати. Оскільки кандидати на вибори до бундестагу висуваються лише партіями, дисципліна у фракціях є досить жорсткою, хоч формально депутати керуються при прийнятті рішень лише власною совістю.

Роль політичних партій є надзвичайно важливою не тільки у формуванні складу парламенту, а й у виборах федерального президента й федерального канцлера.

Президент обирається конституційним органом (Федеральними зборами), що складається з депутатів бундестагу і рівної їм кількості делегатів, які обираються парламентами земель. Президент представляє державу з точки зору міжнародного права, тобто укладає від її імені міжнародні угоди, приймає й акредитує іноземних послів.

Поточна внутрішня й зовнішня політика є справою уряду, який очолює федеральний канцлер. Лише він один має право на утворення уряду. Канцлер є єдиним членом кабінету, який обирається парламентом і несе перед ним відповідальність. В політичній практиці глава уряду враховує позицію не тільки власної партії, а й партнерів по коаліції.

Політичні партії ФРН серйозно реагують на виклик часу, глибоко аналізують ситуацію в суспільстві, причини й можливі наслідки процесів у ньому. Над цим працюють не тільки самі партії, а й аналітичні центри, фонди, які ставлять собі за мету політичну освіту населення. При цьому йдеться не стільки про збереження авторитету власне партій, скільки про розуміння того, що цим інститутам належить провідне місце в державному устрої. Політичний волевияв громадян без законодавчо інституйованого статусу партій значно ускладнюється, що в свою чергу послаблює стабільність демократичної правової держави

«По мові — передмова. Можна й без неї...»

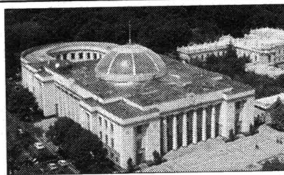
Очевидно, що розвиток суспільно-політичних процесів в Україні відбуватиметься в тому напрямі, що й в інших європейських державах.

З одного боку, це матиме наслідком зменшення амплітуди коливань у пошуках «державної ідеології», сприятиме введенню в цивілізовані межі мітингових пристрастей і наближення їх до норм усталеної політичної дискусії, змушуватиме партії і їх лідерів до більш активного пошуку компромісів при створенні передвиборних блоків і коаліцій. З другого боку, зниження «штормової» позначки в суспільстві вплине на можливості радикальних партій і звузить їх електорат. Практика політичного життя свідчить і про те, що відсутність широкого й міцного правового підгрунтя для діяльності й розвитку партій сприяє появі своєрідних «державних партій» або «партій влади», що являють собою не організацію політичних однодумців, а конгломерат державних мужів, або, вірніше, найнятих державою чиновників, які, існуючи на кошти платників податків, вирішують власні егоїстичні проблеми.

«Поспішай, не кваплячись». Цей мудрий принцип належить древнім римлянам. Але наші прадіди керувалися не меншою мудрістю: «Дорога ложка до макітри, а яєчко —до Великодня!» До речі, він уже минув, у квітні...

Микола МІЩЕНКО, радник Голови Верховної Ради України, кандидат історичних наук.

Верховна Рада України: сьома сесія

Хроніка законотворення

У Верховній Раді стало доброю традицією на початку кожного пленарного тижня інформувати народних депутатів про зміст розмови на нараді керівників груп і фракцій, що відбувається напередодні.

3 червня Голова Верховної Ради Олександр Мороз сказав, що вчорашня нарада була присвячена в основному питанням, пов`язаним із завершенням сьомої сесії, її етапним підсумкам. На прийняття чекає ряд законопроектів, що випливають з вимог Конституції України, треба врегулювати деякі ключові питання економчіного устрою держави, реформувати податкову та фінансову політику. Тим більше, що чимало законопроектів прийнято у першому чи другому читанні. Невідкладного розгляду очікують проекти законів України про Національний банк, про довірче управління майном, про валютне врегулювання, про акцизний збір, про лізинг, про природні монополії, про систему національного депозитарію, про Фонд державного майна та інші. На друге читання загалом мають бути внесено також 26 окремих законопроектів з відомого пакета урядових пропозицій про внесення змін до деяких законодавчих актів стосовно формування бюджету... Наступного тижня сесія має розглядати бюджетну резолюцію на 1998 рік... Верховна Рада чекає від Кабінету міністрів доопрацьований проект закону про Державний бюджет на 1997 рік, що мусить бути поданий в кінці тижня...

Зважаючи на обсяги невідкладної роботи, народні депутати підтримали Голову Верховної Ради і проголосували за те, щоб роботу сьомої сесії продовжити на один пленарний тиждень, тобто до 18 липня, а не до 11-го, як це передбачалося раніше.

Після проголошення запитів відбулася депутатська розминка з питання «різне» і почалася розмова над питаннями порядку денного. Сесія внесла зміни до своєї постанови щодо процедури обрання на посаду суддів безстроково, які дадуть змогу забезпечити двоєдиний принцип: індивідуально підходити до кожної кандидатури і водночас голосувати таємно шляхом подачі бюлетенів. Постанову прийнято.

Сесія розглянула пропозиції Президента України до Закону «Про місцеві державні адміністрації», прийнятого Верховною Радою 1 квітня 1997 року. У ході постатейного голосування закон з рядом пропозицій було прийнято в цілому.

Верховна Рада прийняла постанову про проект програми державної підтримки і розвитку місцевого самоврядування в Україні, а три законопроекти щодо внесення доповнень до Закону «Про систему оподаткування», під час обговорення яких виникла досить гостра дискусія, доручено профільним комітетам і доповідачам доопрацювати відповідно до підсумків обговорення і винести на голосування наступного дня, 4 червня.

У режимі другого читання сесія розглянула проект закону України про Державну програму приватизації на 1997 рік. Постатейне голосування засвідчило, що майже всі принципові зауваження і пропозиції були враховані. Закон і Державну програму приватизації прийнято в цілому.

Розгляд проекту закону про вибори народних депутатів України перенесено на 4 червня.

У другому читанні в цілому прийнято закон, яким внесено зміни і доповнення до Декрету Кабінету міністрів України «Про валютне регулювання і валютний контроль».

***

4 червня практично всі депутатські запити до Президента України, Прем`єр-міністра та інших урядовців було не тільки підтримано, а й проголосовано їх адресне спрямування.

Далі сесія повернулася до вчорашнього інциденту, пов`язаного з неправомірним позбавленням групи народних депутатів планового тематичного радіоефіру «Трибуна депутатських фракцій». Зважаючи, що у депутатів накопичилося досить питань, які вимагають негайного озвучення, сесія постановила ввести півгодинні ранкові «розминки» кожного пленарного дня, без зменшення загального робочого часу.

Сесія продовжила розпочате напередодні обговорення проекту закону про внесення змін до Закону України «Про систему оподаткування» стосовно соціальних фондів і бюджетних платежів. Доопрацьований узгоджений законопроект доповів Голова Комітету з питань фінансів і банківської діяльності Віктор Суслов. Доповнивши розділ 2 таким другим пунктом: «Дія цього закону не поширюється на плату за послуги і інші неподаткові платежі, які визначаються Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік», сесія прийняла закон у цілому. До Закону «Про внесення змін до Закону України «Про систему оподаткування» внесено доповнення, які мають соціально захистити інвалідів, стимулюють створення нових робочих місць для них.

Зал підтримав ініційоване народним депутатом Володимиром Чемерисом звернення до Президента України з пропозицією виступити на сесії Верховної Ради у червні ц. р. До постанови включено вимогу надати депутатам всі документи, що підписані 28—31 травня у ході візиту керівників Російської Федерації до України.

Верховна Рада прийняла звернення до органів державної влади і самоврядування, керівників підприємств, установ і організацій, громадських об`єднань і громадян України з нагоди Всесвітнього дня охорони навколишнього середовища, закликала здійснити конкретні заходи з охорони довкілля.

Повторний розгляд проекту закону про вибори народних депутатів не засвідчив про наявність згоди і компромісу у залі, і вирішено продовжити роботу спеціальної комісії над законопроектом.

У першому читанні прийнято проекти законів України про внесення змін і доповнень до Закону «Про страхування» та до Повітряного кодексу України та Кодексу торговельного мореплавства, які спрямовані на зміцнення страхової системи в державі. А у другому читанні зі статті 31 Закону «Про страхування» вилучено частину 9, яка стосувалась деяких питань, пов`язаних з особливостями оподаткування страхової діяльності.

Внісши зміни до статей 19 та 64 Закону «Про пенсійне забезпечення», ініційовані народним депутатом Леонідом Анісімовим, Верховна Рада законом встановила новий розмір мінімальної пенсії за віком.

У повторному другому читанні прийнято Закон про природні монополії і запропоновано готувати його до третього читання.

Верховна Рада внесла зміни і доповнення до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення правил військового обліку та до статті 17 Закону «Про загальний військовий обов`язок і військову службу».

У третьому читанні постатейно і в цілому прийнято Закон про Фонд державного майна України.

***

5 червня Верховна Рада реалізувала своє рішення щодо відведення часу на ранкову депутатську «розминку» з питання «різне» і підтримані перед цим депутатські звернення до урядовців були тематично доповнені гострими і тривожними виступами з місць щодо соціально-політичної ситуації в регіонах, окремих галузях та підприємствах.

У режимі другого читання сесія розглянула проект і прийняла в цілому Закон України про списання та реструктуризацію податкової заборгованості платників податків станом на 31 березня 1997 року.

Сесія продовжила розгляд кандидатур на обрання їх безстроково суддями Верховного суду Автономної Республіки Крим, Волинського, Дніпропетровського, Житомирського, Закарпатського, Івано-Франківського, Київського, Львівського, Харківського, Херсонського, Хмельницького, Чернівецького обласних судів, Київського міського суду, повноваження яких закінчуються відповідно до пункту 12 Перехідних положень Конституції України. Голосування відбудеться 6 червня.

Прийнято постанову про створення Тимчасової спеціальної комісії щодо підготовки проекту Цивільного кодексу України.

Вечірнє засідання розпочалося розглядом доопрацьованого проекту закону України про проведення експерименту з управління акціями, які належать державі у відкритому акціонерному товаристві «Лисичанськнафтоогргсинтез» («ЛиНОС»). Як і раніше, відбувся досить гострий обмін думками, оскільки з'ясувалося, що не вся подана Кабінетом міністрів інформація, зокрема щодо реструктуризації боргів «ЛиНОСу», сповна відповідала дійсності. Законопроект прийнято в першому читанні. Верховна Рада дала доручення Генеральній прокуратурі розслідувати причини заборгованості ВАТ «ЛиНОС». За це проголосували 304 народних депутати.

Верховна Рада у режимі повторного першого читання розглянула доопрацьований проект закону України про професійні спілки. Законопроект прийнято.

Верховна Рада прийняла Закон України про видавничу справу. У другому читанні прийнято закон України про Вищу раду юстиції та направлено його на підготовку до третього читання.

Сесія розглянула проект основних напрямів державної політики України у галузі охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки і прийняла його в першому читанні.

* * *

Перед початком пленарного засідання 6 червня відбулось голосування щодо виборів безстроково суддів Верховного суду Автономної Республіки Крим, ряду областей та міста Києва. Як повідомив потім голова Лічильної комісії Михайло Сирота, вибори відбулись, народні депутати підтримали в основному всі подані кандидатури, і лише три претенденти не були обрані.

Після проголошення запитів і депутатської розминки з питання «різне» Голова Верховної Ради України Олександр Мороз дав роз'яснення щодо порушеного напередодні питання про появу 5 червня в газеті «Урядовий кур'єр» Указу Президента України про Державну програму приватизації на 1997 рік від 6 травня 1997 року. За дорученням народних депутатів Голова Верховної Ради звернувся з листом до Президента. У ньому він зазначив, що Верховна Рада прийняла закон і Державну програму приватизації 3 червня, тобто ще не минуло 30-ти календарних днів, відведених згідно з Конституцією для правового розв'язання таких ситуацій. Тому відповідно до конституційної норми Указ Президента України від 6 травня 1997 року про Державну програму приватизації на 1997 рік не набрав чинності, а його офіційне оприлюднення після 3 червня цього року неправомірне. Голова Верховної Ради звернувся до Президента з проханням зважити на обставини, що склалися, і вжити відповідних заходів. Суб'єкти правовідносин не повинні поспішати з реалізацією норм, викладених в означеній публікації, бо вона незаконна. Треба працювати, наголосив Голова Верховної Ради, керуючись законом, прийнятим Верховною Радою 3 червня 1997 року.

Далі сесія розглянула проект закону України про внесення змін до статті 22 Закону «Про оподаткування прибутку підприємств», яка регулює оподаткування прибутку підприємств з кваліфікованими іноземними інвестиціями і визначає пільги. У ході гострої дискусії народні депутати висловили своє негативне ставлення до колізій, коли постає питання про відміну норм, які було прийнято лише два місяці тому. До цього питання вирішено повернутися наступного пленарного тижня, коли депутати отримають додаткові економічні розрахунки наслідків таких змін.

Розглянуто проекти постанов Верховної Ради України про роботу Національного банку, баланс його діяльності і зведений баланс банківської системи та розподіл прибутку Національного банку за 1995 та за 1996 роки. Доповідав голова правління Національного банку Віктор Ющенко, а співдоповідь зробив заступник голови Комітету з питань фінансів і банківської діяльності Вадим Гетьман. Вони відповіли на численні запитання народних депутатів. Після виступів депутатів було вирішено прийняття постанов з обговорюваного питання перенести на наступний тиждень.

Пленарне засідання розпочнеться сьогодні, 10 червня, о 10-ій годині ранку.

Прес-служба Верховної Ради України.

У комітетах Верховної Ради України

Комітет з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією розпочав розгляд проекту закону «Про внесення доповнення до статті 16 Закону України «Про державну службу», підготовлений народним депутатом А. Єрмаком. Доповнення зводиться до того, що державний службовець не може бути членом політичної партії чи брати участь у її діяльності. Це обмеження не поширюється на службовців патронатних служб та консультантів депутатських груп (фракцій) Верховної Ради України.

Необхідність прийняття даного доповнення, вважає А. Єрмак, зумовлена потребою врегулювати проблеми, що можуть виникати в зв'язку з партійною належністю державних службовців. Зокрема проведенням в їх діяльності партійних інтересів всупереч загальнодержавним.

Основна кількість державних службовців працюють на умовах невизначеного за строком трудового договору і не можуть бути звільнені з посад (більше того, в принципі не повинна звільнятись) у зв'язку з обранням Президента, депутатів парламенту чи призначенням членів уряду, які належать до певної політичної партії. Однак може виникнути ситуація, за якої законно обрана чи призначена вища посадова особа держави (Президент, Прем'єр-міністр, інші) належить до однієї партії, а «незмінювані» державні службовці є членами іншої. За таких умов виникає загроза, що апаратні працівники відстоюватимуть на державній службі свої партійні інтереси, а не проводитимуть політичну лінію, яку усобливють вищі посадові особи і яким Конституцією і законами надано право на прийняття принципових рішень. Санкціонована народом діяльність керівників держави буде саботуватися державними службовцями з «партійних» мотивів. Тому державні службовці не повинні належати до політичних партій та не повинні бути заангажовані в їх діяльність, що також є прихованою формою членства в партії та «партійної» заінтересованості державних службовців.

Вищі посадові особи держави, зазначені в частині 1 статті 9 Закону «Про державну службу», мають особливий статус, отже, на них запропонована норма не поширюється.

Винятки слід зробити також у випадках, коли державні службовці обслуговують конкретного керівника держави, тобто є працівниками його патронатної служби або ж обслуговують роботу суто партійної структури, якою є парламентська група чи фракція. У цих випадках належність службовця до відповідної партії цілком припустима і тому на ці категорії пропонована проектом заборона не поширюється.

Слід відзначити, що помічники-консультанти народних депутатів не є державними службовцями, на них лише поширюються матеріально-побутові умови, встановлені Законом «Про державну службу» для державних службовців. Тому запропонована в проекті заборона не стосується помічників-консультантів.

Правило про «непартійність» державних службовців (за винятком керівників держави) застосовується в законодавстві більшості європейських країн, отже, пропоноване доповнення цілком відповідає досвіду зарубіжного законодавства.

Дата набрання законом чинності пропонується з врахуванням того, що особам, які сьогодні є державними службовцями й одночасно членами політичних партій, слід дати певний час для того, щоб визначитись із своїм становищем.

Прес-служба Верховної Ради України.

Заява

фракції Соціалістичної і Селянської партій у Верховній Раді України «Про підписання Договору про дружбу, співробітництво та партнерство між Україною і Російською Федерацією»

Підписання «Договору про дружбу, співробітництво та партнерство між Україною і Російською Федерацією» відбило багатовікове прагнення двох братніх слов'янських народів жити в мирі та злагоді, гарантує територіальну цілісність і незалежність України, відкриває необмежені можливості для взаємовигідного всебічного співробітництва двох сусідніх держав.

Саме тому фракція СПУ і СелПУ у Верховній Раді вітає й підтримує підписання Договору як правову основу подальшого поглиблення багатосторонніх зв'язків між Україною та Росією, як черговий крок для входження України як повноправного члена до СНД і поступове його перетворення на більш інтегроване співтовариство незалежних держав. Таку позицію СПУ і СелПУ відстоювали з дня свого заснування і тому розцінюють підписання Договору як найважливіший крок для досягнення цієї мети.

У той же час фракція не може не дати оцінку обставинам, за яких було укладено Договір.

Це поступка Росії у Парижі в питанні розширення НАТО на схід, укладання Україною угоди про партнерство з НАТО.

Звертає на себе увагу і те, що «крокодилячі сльози» за братніми відносинами проливали ті, хто шість років тому в Біловезькій пущі нещадно руйнував економічні зв'язки між республіками.

Непокоїть нас і спроба урядів України та Росії, прикриваючись договором, захистити приватні інтереси певних фінансових кіл обох держав.

Фракція Соціалістичної і Селянської партій у Верховній Раді звертається до народних депутатів України і парламентаріїв Федеральних Зборів Російської Федерації: під час ратифікації Договору відкиньмо політичні амбіції, неістотні для незалежних України та Росії підрахунки — хто більше виграв від підписання Договору та угод щодо Чорноморського флоту, і на основі досягнутих домовленостей будемо йти вперед, розвивати всебічні добросусідські відносини, тим самим сприяючи зміцненню системи колективної безпеки в Європі та в усьому світі.

Ми відповідально заявляємо: Договір про дружбу, співробітництво та партнерство вигідний і Україні, і Росії і має бути ратифікований негайно.

Залишається жалкувати, що потрібні були роки відособленості, розрухи, страждань наших народів, щоб «вельможні пани і царедворці» обох держав відчули необхідність такого договору.

А справжніми авторами великомасштабного договору між Україною і Російською Федерацією є наші народи!

Регіон: політичний спектр

Членський квиток на виборчий поїзд

***ЦЕНТРОМ** політичної боротьби в Донбасі на початку березня став сільський Волноваський район. Напередодні виборів у 148-му окрузі щодо кандидатури нового обранця мало хто сумнівався: кому, як не лібералу, віддадуть перевагу на батьківщині Євгена Щербаня. Перемога комуніста Валерія Іванова дала підстави зайвий раз стверджувати: електорат — справа тонка.*

Не менш успішний наступ «лівих» відбувся буквально через тиждень на сесії обласної ради, коли російській мові було надано статусу другої офіційної — виключно в інтересах виборців. Про причини сплеску піклування про рядових громадян за рік до закінчення строку повноважень здогадатися неважко. «Доленосне» рішення не потребує ані копійки додаткових коштів, а моральний ефект має колосальний.

***РОЗТАШУВАННЯ** партій за кількісним складом — річ дуже умовна, однак четвірка лідерів у Донецькій області має такий вигляд:*
Ліберальна партія — 21.000,
Комуністична партія — 9.000,
Партія праці — 4.000,
Соціалістична партія — 3.000.

Традиційно сильні в регіоні партії й рухи лівого спрямування досить неоднорідні — починаючи від жорсткої опозиції на зразок Всеукраїнського союзу робітників і закінчуючи опозицією конструктивною у вигляді, наприклад, соцпартії. Незважаючи на різницю у поглядах, «ліві» демонструють дивовижну злагодженість у методах дій. Уже цього року проведено так званий конгрес миролюбних сил і березневу акцію протесту, на яких висунуто вимоги зміни внутрішньо- і зовнішньополітичного курсу.

Спробою згуртуватися стало створення об'єднання «Трудовий Донбас», до якого увійшли 32 громадські та політичні організації переважно «лівого» спрямування, об'єднані одним гаслом — відродження Донбасу. Гасло безпрограшне, хоча насторожує той факт, що обласне управління юстиції не поспішає з реєстрацією цього об'єднання, незважаючи на те, що формально жодних перешкод для цього не існує.

До «Трудового Донбасу» увійшли наймасовіші громадські організації області — ветеранів і «чорнобильців», а також офіційні профспілки, кількість членів яких сягає 2,5 мільйона осіб. Змагатися з такою махиною не до снаги навіть наймасовішій партійній організації.

***НА ТЕРИТОРІЇ** Донецької області, за даними обласного управління статистики, діють 1716 легалізованих об'єднань громадян, що мають статус місцевого значення, у тому числі 220 осередків політичних партій і 1496 — громадських організацій.*

Протягом 1996 року легалізували свою діяльність 411 об'єднань громадян (24 відсотки від загальної кількості), із них осередків політичних партій — 26, громадських організацій — 385.

За 1996 рік 26 об'єднань громадян припинили свою діяльність: 6 осередків політичних партій і 20 громадських організацій. Було відмовлено в реєстрації 10 об'єднанням — 2 осередкам політичних партій і 8 громадським організаціям.

—І з підготовкою до виборів «праві» запізнилися, —вважає голова обласної організації Конгресу українських націоналістів Марія Олійник.

«Огляд» сил правого крила дав невтішні висновки. В самому обласному центрі міських організацій ані УРП, ані НРУ не зареєстровано. Є міська організація Конгресу українських націоналістів і товариства «Просвіта», а також осередки вказаних організацій у деяких районах міста. Тобто розгалуженої мережі — район, місто, область — ці партії не мають. Тож навіть за фантастичної умови, що згоди дійдуть геть усі національно свідомі партійці, «праві» не матимуть шансів включити до всіх виборчих списків по одному своєму кандидату. А насправді про співробітництво поки що заявили лише два члени «Національного фронту» — УРП і КУН, в яких числиться близько 700 осіб.

Поразка ліберального кандидата на виборах у Волновасі стала предметом розборок в обласній організації ЛПУ. За інформацією, що просочилася в пресу, ідеологічне забезпечення кампанії було піддане нищівній критиці. Зрештою, результати виборів продемонстрували загальновідоме: справа не в ідеології, а в особистості. Тому кримський підприємець Павло В'ялов не став рівноцінною заміною попередньому депутатові, незважаючи на розтиражовані листівки, на яких ліберальний кандидат був зображений обійнявшися з сином Євгена Щербаня.

Криза в Ліберальній партії, про завершення якої вже неодноразово йшлося, триває. Не варто забувати, що максимальна кількість членів партії в області була досягнута за часів правління Володимира Щербаня. Тоді до партії вступали відомі керівники, підприємці, а у вузах і технікумах створювалися осередки молодих лібералів. Слід віддати належне керівництву, яке створило струнку систему організацій із чіткою партійною дисципліною. Саме ліберали за два роки до виборів заявили, що мають кандидатури до всіх без винятку списків, включаючи президентський. Між іншим, тоді це не мало зухвалого вигляду, адже на чолі області стояла команда колег по партії.

Сьогоднішній керівник Донеччини своїх партійних уподобань не афішує. Свого часу його попереднику Сергію Полякову закинули, що він збирається взяти на роботу комуніста. На що голова облдержадміністрації відповів стримано: «Для мене головне — уміння працювати, а не політичні погляди». А офіційно адміністрація заявила про готовність співробітничати з усіма політичними силами.

—З обласною владою антагоністичних суперечностей у нас немає, — заявляє Василь Хара, голова облпрофради, він же — лідер об'єднання «Трудовий Донбас». — Але розуміємо, що керівники області не завжди можуть підтримати нас відкрито.

Склад обласної ради значно політизованіший: голова обласної організації соцпартії Олег Рибаков обіймає посаду заступника голови облради, а секретар обкому компартії Георгій Буйко — голови однієї з комісій. Сам голова облради Іван Пономарьов до жодної з партій не належить, але свого комуністичного минулого не цурається. Тому, якщо в економічних питаннях між «першою» і «другою» владами в області розбіжностей немає, в суто ідеологічному пункті — про функціонування російської мови в регіоні — більшість депутатів обстоює суто полярну до губернатора точку зору.

Погляди

ПРАВИЙ
ЛІВИЙ
ЦЕНТРИСТСЬКИЙ
ЛІБЕРАЛЬНИЙ
ХРИСТИЯНСЬКИЙ
КОНСЕРВАТИВНИЙ
АНАРХІЧНИЙ
ТОТАЛІТАРНИЙ
МОНАРХІЧНИЙ
НЕЙТРАЛЬНИЙ
РАДИКАЛЬНИЙ
НАЦІОНАЛІСТИЧНИЙ

***ЗА ОСТАННІЙ РІК**, за даними облуправління статистики, зміцнили свої позиції обласні, міські, районні осередки Комуністичної партії, Конгресу українських націоналістів, Народного руху, Соціалістичної партії, Ліберальної партії, що діють майже в усіх містах області.*

Громадські організації, зареєстровані на території області, мають різну спрямованість. Кожне сьоме громадське об'єднання представляє інтереси ветеранів та інвалідів, кожне восьме — оздоровчих і фізкультурно-спортивних об'єднань, кожне десяте зайняте благодійництвом. У порівнянні з минулим роком збільшилася кількість товариств охорони природи — у 1,6 раза, молодіжних організацій, науково-технічних товариств, а також організацій професійного характеру.

Хоч як дивно, але жодна з партій «центру» не може скласти гідну конкуренцію «лівим» у Донбасі. І справа скоріше за все у відсутності соціального середовища: той же лібералізм — це ідея тих, кому є що втрачати, окрім своїх ланцюгів. Найсильнішою альтернативою комуністам стануть чиновники різного рівня і керівники великих підприємств. До речі, «партія директорів» — Партія праці — те[illegible] запізнилася на старт передвиборч[illegible] марафону. Є для цього і суб'єктивна причина: відомі в регіоні керівники, чиї прізвища додавали ваги організації, нині не можуть похвалитися великими успіхами своїх підприємств. Тож чи повірять директорові, який обіцяє захистити своїх робітників, — питання спірне.

До речі, про захист. «Третьою силою» в цій політичній боротьбі і справді могли б стати профспілки —наймасовіша громадська організація. Могли б, та навряд чи стануть, бо тільки в Донецьку, наприклад, інтереси вугільників представляють п'ять організацій: профспілка працівників вугільної промисловості, незалежна профспілка гірників України, незалежна профспілка гірників Донбасу, асоціація незалежних профспілкових організацій, Донецький страйкком. Зрозуміло, кожна з названих організацій вважає себе єдиним легітимним представником інтересів робітничого класу. А голова ЦК профспілки працівників вугільної промис[illegible]вості Віктор Держак під час одно[illegible] останніх приїздів до Донецька так і [illegible]явив:

— Треба створювати свою партію — партію трудящих, приводити своїх людей до парламенту. Адже із 28 депутатів-вугільників тільки п'ятеро працюють на галузь.

***КОЛИ ЗАХИСТ** трудящих перетворюється на політичну боротьбу, у самих трудящих голова починає йти обертом. Намагаючись донести до читачів у доступній формі ідеї і «лівих», і «правих», і тих, що між ними, автор цих рядків провела бліц-опитування серед представників найбільших у регіоні політичних партій. Результат одержала дещо несподіваний: погляди ідейних політичних супротивників здебільшого... збігаються. По-перше, і «червоні», і «білі», і «рожеві», і «зелені» не згодні з приватизацією державної власності у тому вигляді, в якому вона існує. По-друге, навіть найпалкіші прихильники приватного капіталу досить обачливо висловлюються за приватну власність на землю. По-третє, геть усі — за державну підтримку вугільної галузі. По-четверте, — за гарантований мінімум безплатної медицини й освіти.*

Діаметрально протилежні думки висловлюються з питань, так би мовити, не першочергових: взаємовідносини України і НАТО, України і Росії, статус російської мови в регіоні. Зручний майданчик для «набирання очків» як з одного, так із другого боку, тим більше, що «їсти» висунуті проекти не просять. Що стосується самого електорату, то останнє слово і справді за ним, та не забуваймо, що наступний після виборів ранок може дати найнесподіваніші результати.

Ліна КУЩ.

Колаж з тижневика «TV-парк».

Точка зору

ПЕРЕДБАЧАЮ іронічну посмішку на устах моїх політичних опонентів, коли прочитають заголовок цієї статті. Мушу їх розчарувати: йтиметься про конкретне — нашу святу землю і тих грішних людей, що на ній живуть.

Питання про землю завжди було, є і буде стрижневим в економічній політиці будь-якої країни, і вирішувати його слід на державному рівні. Але це в жодному разі не означає, що воно має залежати від вузького кола високопоставлених персон без урахування волі та бажання тих людей, які безпосередньо живуть і працюють на землі.

Дивно спостерігати за тим, як зі спритністю фахівців інженери й юристи, педагоги та лікарі, письменники намагаються керувати сільськогосподарським процесом. Усі дають поради і рекомендації, як знайти ефективного господаря на землі, силою впроваджують реформи, бо твердо впевнені: їм не доведеться відчути на собі всіх «принад» від запровадження тих реформ. Труднощі цих експериментів постійно відчувають лише бідолашні селяни. А що може бути простішим — дати справді свободу селянинові самому вибрати форму господарювання, самому розпоряджатися результатами своєї праці. Основне, щоб більше було вироблено сільськогосподарської продукції і була вона кращої якості. Але державні мужі не можуть допустити, щоб селянин був вільним, бо з нього найбільше можна здерти, обдурити його, а він покірно мовчатиме — така вже селянська психологія. Та хоч би й хотіли дати волю — не зможуть, бо їм не дозволяють цього робити закордонні радники, які «бажають добра і щастя» нашому селянинові, як вовк ягняті.

ЗЕМЛЯ І ЛЮДИ

Здавалося б, кожному зрозуміло, що в Україні, як і в інших колишніх союзних республіках, де було створено міцну базу для колективної форми господарювання на землі, практично неможливо, а якщо й можливо, то вкрай недоцільно проводити радикальні зміни в сільськогосподарському виробництві.

Засуджуючи насильницькі дії під час проведення колективізації, «наші» горе-реформатори також вдаються до тотальних насильницьких методів в аграрному секторі.

Хочеш не хочеш, а приватизуй землю. Хоча й колективно вирішили люди працювати — все одно розпайовий поля: такий порядок. Оце така вона — демократія. Так ніколи не можна визначити переваги того чи іншого способу господарювання на землі, коли селянинові постійно диктуватимуть, як йому робити і що.

Безглуздо сподіватися на те, що впровадження ринкових відносин у сільськогосподарське виробництво, передача землі у приватну власність і перетворення її на товар можуть ліквідувати всі недоліки і створять достаток продовольства. Якраз дійсність стверджує протилежне, прочитайте хоча б дані Міністерства статистики України.

Цілком очевидно, що Україна не має свого шляху розвитку: як економіки держави загалом, так і сільськогосподарського виробництва зокрема. Наші «реформатори», як двієчники, тільки те й роблять, що «списують» різні варіанти в західних держав, не розуміючи: притаманні їм виробничі відносини створювалися століттями, а ми хочемо за 2—3 роки все перевернути з ніг на голову.

Та якщо вже й заглядати в чужий город, слід бачити: у західних країнах підхід до власності на землю і методів господарювання здійснюють не за принципом «руйнуй, що ціле». Яскравий приклад тому — колишня східна Німеччина, де після з'єднання із ФРН залишилися колективні господарства, і вони доводять перевагу над західними одноосібними господарствами. У Німеччині придбати у власність землю може лише той, хто протягом 10 років орендував її. У Норвегії, щоб придбати у власність більш як 1 га землі, потрібно одержати ліцензію від держави і дати зобов'язання жити й працювати на землі постійно.

У більшості країн чинні закони, згідно з якими придбана земельна ділянка не може бути предметом купівлі-продажу протягом певного періоду. У Франції такий термін — 12 років, у США — 15. У нас же в чинному Земельному кодексі термін заборони купівлі-продажу землі обмежено 6 роками, а Президент і уряд намагаються зовсім скасувати будь-які обмеження.

Чого лише вартий Указ Президента «Про невідкладні заходи щодо прискорення земельної реформи у сфері сільськогосподарського виробництва». Він не має під собою правового підґрунтя, а як запопадливо його намагаються втілити в життя менші й більші «президентики».

Щодо передачі землі у приватну власність для ведення так званого фермерського господарства, то в нас узагалі нема ні наукового, ні простого «мужицького» підходу до цієї проблеми: узяли землю, узяли кредити. Доки податків не платили, то ще якось «перебивалися», а як дійшло до податків, то скінчилося і фермерство.

Був у нашому Оржицькому районі на Полтавщині фермер, який три роки поспіль на одному й тому самому полі сіяв соняшник. Хто на цьому знається, то здивується, а ті «письменники», котрі реформують сільське господарство зі столичних кабінетів, можливо, вважають, що так і потрібно. Той горе-фермер уже землю повернув, але ж скільки потрібно витрат, аби відновити її родючість. На жаль, це нікого не обходить.

Найбільше турбує проблема вирішення соціально-культурних питань на селі. Соціальна сфера, яка ніколи не мала надійної підтримки з боку держави, а тепер і взагалі ніякої, — відмирає.

Хоч би що казали, але до цього часу ще жоден фермер не побудував жодного метра дороги, водогону чи газопроводу, не спорудив житлового будинку, соціально-культурного об'єкта. І сподіватися на щось у цьому плані — марна справа. Школа, дитсадок, будинок культури — все це на селі нині тримається лише завдяки колективному господарству. То хіба цього не бачать чи не знають «реформатори»? Бачать і знають, але діє злий принцип: вищий нижчого «давить та гне». А «найвищий» не може протистояти міжнародному та своєму новоявленому «капіталові».

За час перебування депутатом у Верховній Раді я неодноразово спостерігав, як колеги-депутати підтримували і програму Президента, і програми кількох урядів. Хоча після того відверто казали, що із цього нічого путнього не вийде. Тепер, коли до нових виборів залишився рік, стали «прозрівати» дедалі більше і засуджують нерозумну політику Президента та уряду. Хоча є ще й такі, що сподіваються: раптом якийсь «портфель» перепаде. І тягнуть руку ...

Прикро те, що і в оточенні Президента багато хто душею й серцем не сприймає «курсу радикальних реформ», але заперечити не може — служить. Такий у нас тип демократії.

А ще нижче — до сміху і до плачу доходить: навперебій вихваляють нинішній політичний і економічний курс у державі, оскільки за несхвальну оцінку можуть і керівним кріслом розплатитися. Поза увагою залишились біди знедолених громадян, адже не можна співчувати, не можна протестувати, заперечувати, бо раптом «вищий» не так подивиться на «нижчого». І тоді все — кінець... Дехто забуває про честь, совість, позицію, аби тільки засвідчити відданість Президентові чи якомусь високопоставленому керівникові.

Розпинаючись про побудову демократичного суспільства, засуджуючи все те, що було в нас за соціалізму, нинішні керівники всіх рангів іншого стилю, крім командного, просто не знають. Це притаманно і Президентові, і Прем'єр-міністрові, і всім, хто нижче за рангом. Як і раніше, продовжують нав'язувати сільськогосподарському товаровиробникові договори і контракти. Бідолашному ж ніде дітися — підписує, а потім залишається ні з чим. Даються команди, розпорядження, які практично юридичної сили не мають. Однак інших методів ніхто просто не знає.

Часом виникає запитання: що робитимуть керівники обласного і районного рівнів, коли не буде колективних господарств, ким вони будуть керувати? Невже це їм не спадає на думку? Підтримують на словах курс президентських реформ, а мислять категоріями соціалістичного суспільства. Найрозумнішим було б підправити ті недоліки, які в нас були, і примусити працювати весь господарський механізм, як це зробили в Китаї. І не треба для цього міняти прапори, руйнувати все створене протягом десятиліть, множити десятки партій. До речі, щодо партій. Тут у нас також на диво «демократичний» підхід. І погрозами, і залякуваннями, й іншими незаконними діями тиснуть на людей, щоб не перебували в лавах Компартії. А хто на державній службі — тим узагалі немає виходу. Будеш у Комуністичній партії — звільняйся з роботи. А натомість силою заганяють усіх в Аграрну партію. Дожилися до справжньої демократії і свободи!

Мине деякий час, і, я певен, нинішню антинародну політику буде гірко, але справедливо засуджено. Подумаймо про це, коли ліпимо нині непогрішимого ідола з Президента. Якби по-державному відверто вказали йому на помилки, на неправильні дії, то він зрозумів би хибність свого курсу і більше дбав про народ України. Однак, мабуть, не вистачає духу. Отакі ми грішні люди живемо на цій святій землі.

Та хоч як страшно, а безвихідь, злидні примушують діяти. Народ прокидається, усвідомлює трагічність того моменту, коли повірив брехливим запевненням новоявлених «демократів» про краще життя.

Ні заборони, ні утиски, ні залякування вже не стримують могутнього гніву знедолених людей. Про це свідчать і події 18 березня 1997 року. Зігріває душу тільки віра в те, що сльози людські, гнів народний зметуть і змиють з нашої священної землі грішників-реформаторів, як весняна повінь торішнє листя.

Олександр МАСЕНКО,
народний депутат України

(Фракція «Комуністи України за соціальну справедливість і народовладдя»).

Заява

фракції «Рух за народ, за Україну» у Верховній Раді України

З питання реформування виборчої системи України

Невпинне погіршення економічної ситуації в Україні, що послідовно знижує життєвий рівень громадян України, має своїм першоджерелом і головною причиною сьогоднішню державну владу. Ми маємо законодавство, яке не може забезпечити рішення суспільних проблем, а безліч норм, що надають регулятивні права структурам виконавчої влади, прямо заохочують розквіт корупції.

Такий стан справ зберігатиметься доти, доки, як і у всіх інших країнах Європи, в парламенті України не буде політичної структуризації з партіями більшості і партіями опозиції.

Збереження чинного нині виборчого закону — це збереження безвідповідальності, погіршення життєвого рівня громадян України, заохочення зростання хабарництва в органах влади і кланової регіоналізації держави.

Опір ухваленню нового виборчого законодавства, яке передбачає мішану виборчу систему, нині активно чиниться, з одного боку, фінансовими магнатами, а з другого — Президентом та урядом України. Кожен з них при цьому дбає про своє благополуччя у ближчому майбутньому.

Народний рух України, прагнучи створення умов, за яких буде можливо вирішувати проблеми всіх громадян України, а не особисті проблеми високопоставленого чиновництва, й надалі послідовно використовуватиме всі законні засоби задля ухвалення нового виборчого закону.

Ми попереджаємо Президента і Кабінет міністрів, які через наближених до них депутатські групи блокують прийняття нового виборчого закону, що дальше погіршення життя народу і можливий хаос у державі буде наслідком саме такої їхньої антинародної діяльності, за що треба буде нести відповідальність.

В'ячеслав ЧОРНОВІЛ,
голова фракції.

У ШТОРМОВОМУ МОРІ ПІД ВІТРИЛОМ ОНОВЛЕННЯ

Останнім акордом другого з'їзду Народно-демократичної партії, що відбувся минулого тижня в Києві, стала підсумкова прес-конференція. Як зазначив на ній голова НДП Анатолій Матвієнко, з'їзд виконав поставлені завдання.

Було внесено зміни й доповнення до програми та статуту, введено посади секретарів з окремих напрямів. Головою секретаріату обрано Володимира Філенка.

Делегати форуму докладно обговорили проект передвиборчої платформи народних демократів, що його має прийняти восени наступний з'їзд. Було заявлено про початок підготовки НДП до наступних парламентських виборів як про найважливіше завдання партії.

Необхідність змін у структурі керівних органів та основних документах НДП А. Матвієнко пояснив тим, що партія вже не та, якою була рік тому. За звітний період ця політична сила відбулася організаційно. Вона легалізувалася в усіх регіонах України та об'єднує близько 15 тисяч членів. Новий етап діяльності НДП потребує вдосконалення стилю роботи її представників у владних структурах.

У політичній резолюції з'їзду зазначено, що перший етап розбудови партії відбувався в умовах загострення політичної та економічної кризи. Серед її причин —відсутність послідовного курсу соціально-ринкових перетворень, ефективної системи виконавчої влади, корумпованість владних структур, хибна кадрова політика. Делегати виступили з вимогою відставки уряду та прем'єр-міністра.

Народні демократи прийняли звернення до віруючих та священнослужителів усіх конфесій, в якому наполягають на широкому та доброзичливому міжправославному діалозі. З'їзд доручив Політраді визначитися щодо прапору та гімну партії.

Ольга КРАСОВСЬКА.

Реформа

Практичне втілення ораторського мистецтва

Ми будували, будували, але цеглин забракло...

28 ГРУДНЯ 1996 року на засіданні Ради національної безпеки та оборони під головуванням Президента України було схвалено і затверджено проект Програми будівництва та розвитку Збройних сил України до 2005 року. Реформа ЗС є складовою частиною військової реформи, покликана здійснювати такі перетворення, що дали б змогу вирішувати покладені на армію завдання оборони країни.

Проведення реформи не може бути справою лише Міністерства оборони. Не обійтися без участі вищого політичного керівництва держави, яке, на жаль, мало цікавиться проблемами військової реформи. Коли б ті, хто стоїть при владі, не усунулися від практики військового реформування, воно не звелося б лише до реорганізації (а точніше - просто до скорочення) ЗС, а весь тягар перетворень у військовій сфері не перекладався б на плечі, по суті, безправного Міністерства оборони. Реформу зведено, зрештою, до перефарбування вивіски...

Після розвалу радянської командно-адміністративної системи пішли в небуття контроль і з боку «руководящей и направляющей», і з боку КДБ. З огляду на це бюрократія, у тому числі й військові відомства, перетворилася на самостійну структуру, що «сама п'є, сама гуляє». Як відомо, жодна структура не може сама себе реформувати. Хіба що витончені мазохісти...

Звісно, що будь-які реформи потребують грошей. Через економічну кризу розміри «пирога», від якого військове відомство раніше відламувало великі шматки, значно поменшали.

«Членів нашого комітету така ситуація непокоїть хоча б тому, — зазначає голова парламентського Комітету з питань оборони та державної безпеки Володимир Мухін, — що сусідні країни — Польща, Румунія, Угорщина — щороку збільшують бюджетні асигнування на оборону. Не кажучи вже про те, що Росія, населення якої лише втричі більше, ніж України, свій оборонний бюджет визначає у сто разів більший».

Ще раз про облік та контроль кадрів і думок

Якщо Україна будує демократичну державу, то вона не може обійтися без цивільного та політичного контролю над силовими структурами, і ЗС зокрема.

Демократичний процес «оцивільнювання» військових засвідчили президентські вибори у липні 1994 року, коли новий Президент України Леонід Кучма призначив на пост міністра оборони України цивільну особу — Валерія Шмарова.

Утім, невдовзі через низку причин в Україні з'явився черговий міністр оборони — вже четвертий за досить коротку історію її незалежного існування. Така ж сумна закономірність простежується і щодо начальників Генерального штабу Збройних сил.

Нинішня державна система — система, в якій переважає виконавча влада. За словами члена парламентського Комітету з питань оборони та державної безпеки Володимира Головка, повноваження парламенту дуже обмежені, він фактично не визначає військову політику, не відіграє ніякої ролі у призначенні вищого ешелону ЗС, не контролює фінансових витрат армії. Будь-які намагання депутатів оволодіти інформацією спричиняють бурю неприязні з боку Міноборони.

«На жаль, ми навіть не можемо реалізувати законопроекти, направлені до МО, щодо розмежування повноважень між Міністерством оборони та Генштабом, — підкреслює В. Головко. — І я думаю, що ці документи так і не випливуть, бо військовий міністр закопає їх остаточно».

Так і може статися, бо, за словами міністра оборони України генерал-полковника Олександра Кузьмука, «ні про яке розмежування функцій між Міноборони та Генштабом не може бути й мови».

Краще менше, та краще

У питанні комплектування Збройних сил не можуть дійти згоди ні державні мужі, ні військово-політичні діячі, більшість із яких намагається переконати, що навіть у США понад десять років тривав підготовчий період переходу до професійної армії.

Генерал Кузьмук зазначив, що перехід до професійної військової служби, безперечно, відбудеться, але десь у третьому тисячолітті. Його менш песимістично налаштовані колеги називають ближчі до нашої реальності терміни — вже після 2005 року, коли, згідно з планом, реформування ЗС України буде завершено.

На переконання міністра оборони, армія «повинна виконувати своє головне завдання — забезпечувати оборону держави. Для цього може бути достатньо і 350 тисяч, і 100 тисяч чоловік. Усе залежить від того, за допомогою якої техніки, якого озброєння вони виконуватимуть завдання». Однак, за словами генерал-полковника, розрахунки свідчать, що нині Україні не можна мати ЗС чисельністю менш як 350 тисяч. При цьому пан Кузьмук мовчить про те, що утримувати на боєготовному рівні такі ЗС, не кажучи вже про їх модернізацію та переоснащення, Україні просто не під силу. А отже, армія на довгі роки залишиться небоєздатною...

Віддаючи перевагу призовній системі, багато хто з політиків вважає, що сьогодні найважливіше —виховувати патріотизм усіх громадян країни. Так, на думку народного депутата України Богдана Ярошинського, «військовий обов'язок — це не лише ефективність чи неефективність, боєздатність чи небоєздатність самих армійських частин, це — школа патріотичного виховання, яку мусить пройти багато людей».

Справді, кажучи про перехід до професійної армії, не слід забувати і про патріотизм. Бо навіщо потрібна армія, яка обиратиме заможнішого господаря?

Але, з другого боку, економічна база нашої країни ще досить тривалий час не дасть можливості зберігати і забезпечувати ЗС навіть на наявному рівні. Отже, треба дуже чітко обирати пріоритети, вирішуючи, що слід зберегти за будь-яких обставин. Чи це буде 350 тисяч худих, але злих «патріотів», чи все ж таки, скажімо, 50—100 тисяч забезпечених усім необхідним професіоналів.

Ілона БІЛАН,
Український незалежний центр політичних досліджень.

ЗАПОЧАТКОВУЄТЬСЯ КОНКУРС ПОСТАЧАЛЬНИКІВ ДЛЯ ВІЙСЬКА

З ДАВНІХ часів відомо, що боєздатність армії залежить від її міцного тилу, від тих справжніх господарів, які за будь-яких умов мають забезпечити вояків усім необхідним. З часом змінюються лише методи та напрями дій тиловиків.

Ось і зараз, хоч яка важка економічна скрута в державі, українське військо регулярно забезпечується продуктами тилового призначення. І роблять сьогодні це військові фахівці-господарі й централізовано, коли укладаються договори між управліннями та постачальниками, і за іншою схемою —децентралізовано.

За умов становлення в Україні ринкових відносин тил Збройних сил за наявного величезного дефіциту в бюджеті запровадив регіональну систему забезпечення військ на основі єдиного підходу до організації договірної роботи. Як показало життя, це значно зменшує вартість продовольства і майна, а також скорочує та спрощує шляхи їх надходження до військових споживачів.

Крім цього, тиловими органами військового відомства запроваджено систему конкурсного відбору постачальників.

Перевага, відповідно, надається прямим постачальникам (колгоспам, радгоспам, фабрикам та ін.), котрі пропонують високоякісну продукцію власного виробництва за цінами, що нижче за ринкові. Та, щоб розширити можливості вибору і поінформованості українських товаровиробників щодо реалізації власної продукції, тил Збройних сил запропонував проведення відкритих конкурсів, які проходитимуть кожного третього місяця кварталу, починаючи з червня цього року.

З пропозицією взяти в них участь тил звернувся до керівників сільгоспуправлінь різного рівня і безпосередньо до голів та директорів господарств і підприємств.

Перший такий конкурс постачальників відбудеться в актовому залі штабу тилу Збройних сил України 25 червня ц. р. о 10.00. Розглядатимуться пропозиції про закупівлю: риби свіжомороженої (сардинела, минтай, скумбрія) — 2000 тонн, яловичини І гатунку — 6000 тонн, масла коров'ячого — 1200 тонн, круп в асортименті (гречана, вівсяна, ячна, перлова, пшоняна) і гороху — 3000 тонн, борошна І гатунку — 10000 тонн, томатпасти 25 — 30 % у металевих банках № 14 та № 15 — 120 тонн. А також форменого взуття (потрібно представити зразки продукції та розрахунково-калькуляційні матеріали на їх виробництво).

Перевага під час конкурсу надаватиметься тим учасникам, у яких найнижчий рівень цін за високої якості товару та яких влаштовує здійснення розрахунків за поставлену продукцію через проведення часткового або повного взаємозаліку після фактичного отримання продукції. Все здійснюватиметься за порядком, що його встановлено Мінфіном України.

Володимир ДУБИНІН,
полковник.

Точка зору

У пошуках ймовірного ворога

Треба ковпак перековпакувати...

УСЯ військова наука (в широкому розумінні цього слова) основана на чітко сформульованій і обгрунтованій концепції. Інакше кажучи, потрібен грубезний і розумний підручник з відповідями на всі питання, що хвилюють. Стосовно державної військової справи теж потрібно мати такий «посібник»...

У 1993 році Верховна Рада затвердила чинну й досі Воєнну доктрину України, яка визначила основні напрями її внутрішньої та зовнішньої політики. Минув час, і ця методологічна праця потребує коректування. Принаймні у цьому глибоко переконаний головний інспектор оборонного відомства, екс-міністр оборони України, генерал армії Віталій Радецький.

На думку генерала, який, до речі, був одним з розробників і головним реалізатором чинної Воєнної доктрини, є ціла «шеренга» об'єктивних причин для зміни головної військової «книги судеб». По-перше, без'ядерний статус нашої держави. Україна своє зобов'язання про цілковите звільнення від ядерної зброї виконала і виступає за загальне ядерне роззброєння та проти розповсюдження технологій виробництва ядерної, хімічної та біологічної зброї. По-друге, треба по-новому визначитися з позаблоковим статусом держави. По-третє, потреба в новій доктрині, за словами Радецького, зумовлена ще й тим, що парламент у січні цього року прийняв Концепцію (Основи державної політики) національної безпеки України. Її положення, що стосуються оборони, мають бути зафіксовані у Воєнній доктрині.

А якщо війна?

Коли врахувати, що вся історія суспільства пов'язана з безліччю кровопролитних битв, що лише за останні п'ять з половиною століть на Землі було 15 тисяч війн та озброєних конфліктів, внаслідок яких загинули більш як 3,5 млрд. чоловік, то важко очікувати в осяжному майбутньому абсолютного миру та благополуччя.

— Це мають взяти до уваги політики України, які вважають, що нині нашій державі ніхто не загрожує, у неї немає ворогів. Тож, виходячи з цього, навіщо мати Збройні сили? — каже головний інспектор МО України. — Армія, її здатність до відбиття агресії, завдання нищівного у відповідь або превентивного удару, крім свого прямого призначення — збройного захисту держави, є також і гарантом миру та безпеки.

Сьогодні на планеті — більш як 70 «гарячих точок», близько 80 районів оцінюються як зони потенційних конфліктів, в тому числі і на теренах колишнього СРСР. Генерал Радецький пропонує конкретніше визначитися із системою воєнних загроз для національної безпеки України. І тут дуже важливий і потрібний чинник визначення ймовірного противника України. Це, на думку головного інспектора МО, дасть змогу військовій науці з точністю обгрунтувати кількісний та якісний склад наших Збройних сил. Слід визначитися, що слід вважати агресією проти України.

P. S. ***З пропозицій генерала армії Віталія Радецького стосовно прийняття нової Воєнної доктрини виходить, що треба «шукати ворога». І, визначившись з цим питанням, впроваджувати в життя концепцію національної безпеки держави. Отож, заклик «шерше ля фам» в армійському осередку, здається, вже не актуальний.***

Ольга ВІТЕР.

Ламати – не будувати. Навіть у будівельному батальйоні це знають

Реформи

СХОЖЕ, в основу реформ Збройних сил України покладено принцип великого Мікеланджело: щоб зліпити скульптуру, треба взяти брилу мармуру і відсікти зайве...

Відсікати «зайве» від української армії віднині будуть за Державною програмою будівництва і розвитку ЗС України, затвердженою наприкінці минулого року Радою національної безпеки та оборони України. Мінімізація силової структури — справа благородна, але фінансово втратна. Щоб скоротити «людський чинник» (а до кінця року буде ліквідовано більш як 500 великих і малих «військових організмів»; Центральний апарат МО України порідіє на 1000 генералів і офіцерів), потрібно забезпечити офіцерів вихідною допомогою, продумати їх перекваліфікацію і працевлаштування, квартирне питання, провести профілактику соціального невдоволення членів їхніх сімей. На жаль, фінансування доблесних армійців з держбюджету нагадує стан облоги, в якому офіцери й солдати ведуть щоденну боротьбу за виживання в екстремальних умовах мирного життя.

І коли у важку хвилину захисники батьківщини, пам'ятаючи традиції дідів і батьків, мобілізують усі свої патріотичні почуття (попри порвані онучі та напівпорожні шлунки), то розраховувати, що їх приклад наслідує бойова техніка, не доводиться. За п'ять років незалежності арсенал вітчизняних Збройних сил практично не поповнювався новою технікою та озброєнням. Ще за часів міністра оборони В. Шмарова і міністра ВПК, машинобудування та конверсії В. Петрова було взято курс на тотальну модернізацію військової техніки. Щось на зразок: якщо до гармати прилаштувати крила — вийде непоганий бомбардувальник! Таку політику проводили не від доброго життя. Нинішній міністр оборони України генерал-полковник Олександр Кузьмук заявляє: «Якщо нічого не робити, то після 2005 року (саме до цього терміну заплановано Держпрограму будівництва та розвитку ЗС. — **Авт.**) ми залишимося тільки з національною свідомістю та автоматом Калашникова».

На думку аналітиків організації «Суспільна амністія», армія має відповідати суспільно-економічній формації держави. Збройні сили в соціально-економічному аспекті є реципієнтом, а не донором. Отож, чим менший цей «реципієнт», тим легше народові його утримувати. Хоча в даному разі доречно пригадати і класику — «краще менше, та краще!».

— Професійна армія потрібна державі, яка не веде постійних бойових дій, а лише здійснює миротворчі або превентивні акції щодо захисту своїх національних інтересів. А для цього треба мати на озброєнні добру техніку та професійних військовиків, — вважає президент «Суспільної амністії» Сергій Телешун. — На наш погляд, в Україні частково вже помітні елементи професійної армії — у підготовці офіцерських кадрів, навичках, досвіді, технічній думці... Проте різко переходити до армії на контрактній основі недоцільно з політичної та економічної точок зору. Варто, мабуть, запозичити досвід багатьох європейських держав, де практикують комбіноване військове формування: «контрактники»-профі та військовослужбовці строкової служби (мобілізаційні призови).

Торік на території України вперше за шість років пройшли навчання військ ППО. В небо здіймалися ракети, а на очі командирів і рядових наверталися сльози. Така сентиментальність, за словами командувача Військ протиповітряної оборони країни генерал-лейтенанта Олександра Стеценка, викликана плачевною фінансово-економічною ситуацією в армії, коли солдатів з метою економії доводиться навчати на паперових літаках.

— Збройні сили не можуть лише їсти кашу й отримувати зарплату. Армія має стріляти, водити бойові машини, літати, отримувати нову техніку, щоб бути готовою виконати покладені на неї завдання. Армія не може бути безплатна, — вважає міністр оборони. Проте на тлі загального матеріально-технічного забезпечення довіреної йому структури — а в проекті бюджету-97 на потреби Збройних сил передбачено 1 млрд. 450 млн. грн. (мінімальна її потреба — 3 млрд. 993 млн. грн.) — такі заяви можуть сприйматися лише в декларативній формі.

Утім, армійці, сподіваючись на бюджет, самі «не зівають»: вишукують позабюджетні кошти — реалізують за помірними цінами зайве (після реорганізації чергового «військового організму») майно, надають послуги народному господарству...

«Слонова» хвороба ЗС і пов'язані з нею витрати теоретично розв'язуються просто — створенням професійної армії на контрактній основі. Але в Україні ця казка, схоже, нескоро стане дійсністю. Ворогом здійснення рожевої ідеї цивілізованого армійського формування знову-таки виступають фінанси, точніше, їх катастрофічна нестача. Сьогодні в лавах Збройних сил країни служать близько 65 тисяч «контрактників». Основною проблемою виконання «договірних зобов'язань» перед ними є, за словами Олександра Кузьмука, відсутність житла та грошей. А щоб триматися на світовому рівні, найманому захисникові Вітчизни за його професіоналізм треба платити близько 2 тисяч доларів за місяць.

А поки народ і армія в своїй єдності здолають українську кризу, в армійських лавах неохоче крокуватиме мобілізований солдат, озброєний «голим» пістолетом...

Олег ВІКТОРОВ.

Зворотна сторона медалі

«Дід» як символ національної безпеки

НА ПЛАНОВІЙ прес-конференції в Міністерстві оборони керівник військового відомства України на чергове провокаційне запитання співчуваючих армії журналістів поспішив запевнити, що дідівщини в наших Збройних силах немає... Чи майже немає.

Щоправда, це необачне твердження генерал-полковник Кузьмук швидко виправив, пославшись на тотальні «позастатутні відносини» у мирному житті українського суспільства. Мовляв, армійці «пуповиною» зв'язані з «гражданкою», звідкіля й прийшли служити у ЗС. Короткий переказ промови міністра зводиться до наступного. Коріння дідівщини лежать поза військових частин. А в армії, як у маленькому соціумі, концентруються всі негативні явища великого.

У Збройних силах колишнього Радянського Союзу після 1945 року позастатутні відносини не спостерігались. У 50-ті роки мобілізаційна рознарядка, з огляду на демографічну ситуацію, що змінилася у післявоєнні роки, не виконувалась. Прийшлося призвати на термінову службу раніше засуджених, кримінально неблагонадійних громадян країни Рад. А разом з цим, контингентом ступила в армійські лави й дідівщина. Як певне відлуння зони зі своїми законами та статутами.

У радянській армії дідівщина в основному процвітала на національному грунті. Земляцтва ходили одне на одне, стінка на стінку. Вихователі Збройних сил України сподівалися, що з «відбрунькуванням» армії в окремі військові структури самостійних, незалежних держав позастатутні відносини зачахнуть. Але ні. Українська армія успадкувала «регіональну» дідівщину — тепер «почуття глибокої неприязні» відчувають один до одного хлопці із західних та східних районів України...

У 80-ті роки у військових формуваннях для профілактики позастатутних відносин проводився експеримент — в одній частині служили солдати одного призову. Однак на практиці такий метод не прижився. Через міркування боєздатності: такий підрозділ мінімум п'ять місяців (навчання) не придатний для участі в бойових діях.

Що ж таке дідівщина і як з нею боротися? На це запитання відповідає уповноважений Міністерства оборони України, начальник управління військово-соціальної роботи полковник Валентин Сербін.

— Позастатутні відношення в армії — це дії, що йдуть врозріз із статутом. Це приниження гідності людини морально та фізично. Однак якщо солдат пройшов повз офіцера і не віддав честь — це теж кваліфікується як позастатутні відносини, — пояснює полковник-вихователь.

За глибокою переконаністю начальника управління військово-соціальної роботи, проблему позастатутних відносин можна вирішити лише за рахунок чіткої організації підростаючого покоління. Раніше виховна робота серед молоді була «на рівні». Педагогічно-ідеологічна схема: жовтеня—піонер—комсомолець давала свої позитивні результати. В кожного були свої права й обов'язки, це дисциплінувало й спрямовувало в потрібне життєве русло. Була чітка система виховання. З дитинства в юні голови вкладалися такі поняття, як Батьківщина, патріотизм, громадський обов'язок... Зараз зовсім інші пріоритети. За даними соціологічного опитування, основна цінність сьогодні у молоді — зелений. Поки в суспільстві не буде відлагодженої, чіткої системи виховання громадянина, дідівщину в армії не побороти. Така думка Валентина Сербіна.

Не будемо заперечувати цю офіційну точку зору працівника ідеологічного фронту в армії. Однак дозволимо висловити власні міркування з цього приводу, користуючись правом «голосу з народу».

Безсумнівно, правий був міністр оборони, а разом з ним і полковник, які стверджували, що свої коріння дідівщина бере на «гражданці». Низький інтелектуальний й освітній рівень призовного контингенту спочатку обумовлює принцип розв'язання більшості солдатських суперечок: сила є, розуму не треба... Це що стосується «приниження гідності людини» фізично. Вже стала традиційною серед «строковиків» установка — мене «діди» ганяли, я виросту і теж буду ганяти «салаг».

А тепер про моральне, про наболіле... Як уже зазначалося вище, «відлуння» місць позбавлення волі мають місце у взаємовідносинах військовослужбовців. Однак, схоже, що армія сама по собі нагадує зону... В усякому разі, в плані статевого стримання. Півтора чи два роки молоді здорові хлопці вимушені вести аскетичне життя. Не за своєю волею, а за статутом. Але природа потребує свого. Звідси — психотравми, фізичні порушення та ін.

Сьогодні демократія в армії дозволяє віруючим військовослужбовцям відвідувати церкву за місцем служби. При цьому дотримуються права людини — право на свободу віросповідань. А на решту — табу. Виховуючи «справжніх чоловіків», армія «строгого режиму» калічить в них цих самих представників сильної половини. Звісно, виживає найсильніший. А інші?

Ольга ВАУЛІНА.

Неписьменний... воїн

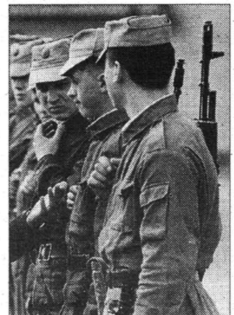
Та де такий солдат у наш час може бути? — запитаєте ви. —Хіба що десь у глухому закутку Африки. І — помилитесь. Може. Й не десь там, а у нас, в Україні. Близько 100 таких нині служать в Одеському військовому окрузі. Не вміючи ні читати, ні писати. Призвані з різних областей України. Навіщо, запитаєте, таких брали? А як не взяти, коли законодавство наше навіть не передбачає таких ситуацій? Є пільги щодо відстрочок чи й взагалі звільнення від служби з будь-яких мотивів, а ось з такого —неписьменність — немає. Отож військкомати й беруть. У «захисники Вітчизни». Автомата такому в руки не даси — хіба що лопату чи молотка.

Освітній рівень тих, кого призивають до української армії, останнім часом, на жаль, дедалі падає. Одна з причин — закриття шкіл і класів у невеликих віддалених селах. Некомплект, тобто недостатня кількість учнів у класі, — і його вже немає. А навчатися десь далеко від домівки, у великому селі чи райцентрі — то нині для багатьох сімей неприпустима розкіш. Тим більше, що в селянській садибі, з якої тепер у багатьох випадках тільки й живуть, зовсім не одержуючи зарплати в КСП, ще одна пара робочих рук, навіть дитячих чи підліткових, не зайва.

Йде новий призов до армії. У військкоматах бідкаються: з кого відбирати? Надто багато хворих, кволих, з недостатньою вагою, тих, хто має законні пільги. А тут ще й оця напасть — неписьменність. Як не замислитися над такою ось статистикою: в Одеському військовому окрузі серед тих, хто щойно відслужить, з вищою освітою лише близько 1 відсотка солдатів, сержантів і старшин, зате таких, що закінчили 8 і менше класів, — близько 3 відсотків. Менше — це один—два класи чи й зовсім коридор. Утім, жарт тут, певно, недоречний. Скоріш у відчаї руками за голову. варто схопитися: до чого дійшли!

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Німці Києва не взяли

Відбіркові матчі чемпіонату світу.

Група 1. Данія—Боснія. 2:0. **Група 2.** Грузія—Молдова. 2:0. **Група 3.** Фінляндія—Азербайджан. 3:0. Угорщина—Норвегія. 1:1. **Група 4.** Латвія—Австрія. 1:3. Білорусь—Шотландія. 0:1. Естонія—Швеція. 2:3. **Група 5.** Росія—Ізраїль. 2:0. Болгарія—Люксембург. 4:0. **Група 6.** Югославія—Словаччина. 2:0. Фарери—Мальта. 2:1. **Група 7.** Бельгія—Сан-Марино. 6:0. **Група 8.** Ірландія—Ліхтенштейн. 1:0. Македонія—Ісландія. 1:0.

Група 9. Португалія—Албанія. 2:0. 1:0 Жоао Пінту, 14, 2:0 Фігу, 71.

Україна—Німеччина. 0:0.

Україна: Шовковський, Лужний, Коваль, Головко, Ващук, Дмитрулін, Максимов (Шкапенко, 72), Нагорняк (Беженар, 89), Гусин, Шевченко, Ребров (Михайленко, 82).

Німеччина: Кепке, Гайнріх, Циге, Колер, Гелмер, Заммер, Альтс, Баслер, Клінсманн, Вош (Шоль, 70), Кірстен (Бірхофф, 88).

Судді: Ласло Вагнер, Янош Рінг, Золтан Томпос (Угорщина).

7 червня. Київ. НСК «Олімпійський». 22 градуси. 70 000.

	І	В	Н	П	М	О
Україна	8	4	2	2	7-6	14
Німеччина	6	3	3	0	11-4	12
Португалія	7	3	3	1	7-2	12
Північна Ірландія	7	1	4	2	5-5	7
Вірменія	6	0	5	1	4-8	5
Албанія	6	0	1	5	3-12	1

У дев'ятій групі залишилося зіграти такі матчі: **20 липня.** Північна Ірландія—Німеччина, Португалія—Вірменія, Україна—Албанія. **6 вересня.** Німеччина—Португалія, Вірменія—Албанія. **10 вересня.** Албанія—Північна Ірландія, Німеччина—Вірменія. **11 жовтня.** Німеччина—Албанія. Португалія—Північна Ірландія, Вірменія — Україна. Отже, дивіться на турнірну таблицю і робіть прогнози стосовно шансів команд. Гадаю, що Україна не втратила їх. За друге місце можна боротися.

Перед грою

До Києва німці через якісь неполадки в літаку прилетіли із запізненням на дві з половиною години. Один мій колега пожартував: «Ото нехай не літають літаками «Люфтганзи», а крилатими машинами «Авіалінії України». Прибувши до української столиці, німецька футбольна делегація розмістилася в готелі «Національний» і закрилася завісою таємничості.

Наші, навпаки, напередодні зустрічі побували на грі «молодіжок» й охоче спілкувалися з уболівальниками і журналістами. Добрий настрій зберігся і наступного дня.

Гра

Лише два моменти в першому таймі створили чемпіони Європи. На 11-ій хвилині Ульф Кірстен після передачі з лівого флангу , яку зробив Юрген Клінсманн, пробив сильно й небезпечно. А наприкінці першої половини зустрічі щось подібне зробив Маріо Баслер. Оце і всі загрози воротам Олександра Шовковського. Негусто, чи не правда? Гадаю, що після цієї зустрічі Клінсманн таки запам'ятав принаймні кілька прізвищ гравців української команди. Насамперед форвардів Сергія Реброва та Андрія Шевченка. І особливо 44-ту хвилину, коли цей дует вискочив на одного захисника. Удар Сергія влучив у штангу.

Одне слово, Андреасу Кепке часто було непереливки і працювати довелося в поті чола.

У нашій команді відчувалася відсутність Юрія Калитвинцева, у якого зранку в день матчу виникли проблеми зі здоров'ям. Але в середині поля просто відмінно, як і вся команда, грали Андрій Гусин та Сергій Нагорняк. Українці ліпше діяли у відборі, упевненіше тримали м'яча, діяли чіпко, самовіддано. І головне, упевнено. Ніякого тремтіння в колінах перед іменитим суперником не спостерігалося.

Після гри

Йожефові Сабо журналісти, багато з яких ще недавно піддавали його нищівній критиці, на прес-конференції влаштували овацію. А він, втомлений і виснажений, сів за стіл, підпер голову руками і на хвилину завмер. А потім сказав, що це була одна з найкращих ігор збірної України.

— Хоча цього разу ми мали чимало кадрових проблем. Поміркуйте самі, захворіли або травмовані одразу шестеро футболістів. Тому сіли зранку й почали думати, який варіант тактики обрати на гру. Поміркували, якщо діяти тільки від оборони, то можна наразитися на серйозні неприємності. Адже розуміли, проти кого граємо. Розкритися і бігти вперед — самогубство. Обрали варіант, середній між першим і другим. Стояло конкретне завдання: перекрити головних виконавців гостей. Не випускати їх з поля зору ані на мить, передаючи підопічних за обставин один одному.

Як на мене, в нас цього разу вийшла гостра атакуюча гра. І якби трохи щастя, то бути німцям битими. Нікого з підопічних окремо не виділятиму. Всі вони зіграли здорово. Тому в роздягальні, мов батько, обійняв кожного й подякував за прекрасний футбол.

З виразу обличчя Берті Фогтса, який не з'явився на прес-конференцію, а спілкувався з репортерами (здебільшого своїми) у дворику стадіону, було видно, що він дуже засмучений: не результатом, а блідою, невиразною грою підопічних. Натомість він дав дуже високу оцінку українським футболістам.

НАПЕРЕДОДНІ поєдинку національних збірних на стадіоні «Динамо» у відбірковому матчі чемпіонату Європи зустрілися молодіжні команди України та Німеччини. Нічия — 1:1. 1:0 Ю. Селезньов, 43, 1:1 Шротт, 63. Наша команда мала певну перевагу. Але свято зіпсував французький арбітр Паскаль Гарібіан, який придумав дві жовті картки Селезньову. Нібито наш гравець симулював травми. У другому випадку був чистий пенальті у ворота німців. Це думка не лише моя і тренерів команди України, а й тисяч глядачів, а ще — таких футбольних авторитетів, як Олег Блохін, Стефан Решко, Володимир Трошкін, Олексій Михайличенко. Усі вони, як один, вважають, що Юрко Селезньов був чистий і непорочний, мов Орлеанська діва. А пенальті у ворота суперника був незаперечний.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: хто перший добіжить до м'яча — Дітер Альтс, Маріо Баслер? Ні — Сергій Нагорняк.

Фото Сергія **КОВАЛЬЧУКА.**

Звідусіль

Легка атлетика. Броварчанин Олександр Багач виграв змагання штовхальників ядра (20.91) на змаганнях серії Гран-прі у Римі. У цьому ж виді, але в Москві, на меморіалі братів Знаменських, харків'янка Віта Павлиш була першою з результатом 19.59.

Теніс. Париж. Турнір «Ролан Гаррос». Фінали. Іва Майолі (Хорватія)—Мартіна Хінгіс (Швейцарія) — 6:4, 6:2. Густаво Куертен (Бразилія)—Серхі Бругейра (Іспанія) — 6:3, 6:4, 6:2.

Хокей. Кубок Стенлі виграв клуб «Ред Уїнгз» (Детройт). Він взяв гору над командою «Флаєрз» (Філадельфія) — 4:2, 4:2, 6:1, 2:1.

Баскетбол. Угорщина. Чемпіонат Європи. Жінки. Україна—Югославія — 81:67, Україна—Німеччина —88:92.

Оголошення

Арбитражный суд Республики Крым рассматривает дело № 1259-8 о признании банкротом частного предприятия «Пари-Юг».

Юридический адрес: 334200, Крым, Алупка, ул. Западная, д.22, кв.44; р/с 5468126 в Ялтинском отделении Проминвестбанка.

По имущественным требованиям кредиторы могут обратиться в Арбитражный суд Республики Крым.

Арбітражний суд м. Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В) за позовом ДПА у Радянському р-ні м. Києва порушив справи про банкрутство:

1. № 15/98, ПП «Ліон», (юр. адреса: Київ-133, бульв. Лихачова, 5, кв. 48; р/р 468491 у Київській філії АБ «Полісся», МФО 322324).

2. № 19/63, ПП «Стайк» (юр. адреса: Київ, вул. Довженка, 10; р/р 1468827 в КФ КБ «Полісся», МФО 322324).

Майнові вимоги кредиторів і можливих санаторів подавати протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Автономной Республики Крым (333000, г. Симферополь, ул. Карла Маркса, 18) возбудил дела о банкротстве:

— № 503-3 от 01.04 1996 г. — АО «ЮСК» (юридический адрес: г. Симферополь, ул. Севастопольская, 8), р/счет 467711 в КФ АПБ «Согласие», МФО 324300, код 13780643;

— № 727-3 от 04.06.96 г. — ООО «Производственное общество «Юнитав» (юридический адрес: г. Симферополь, ул. Севастопольская, 8, к.42), р/счет 467449 в КФ АПБ «Согласие», МФО 324300, код 20669455;

— № 1040-3 от 16.07.96 г. — фирма «КМК» (юридический адрес: г. Симферополь, ул. Крылова, 37), р/счет 4468679 в Крым-банке, МФО 324876, код 20702543;

— № 1057-9 от 09.07 1996 г. — МЧП «Тисбор» (юридический адрес: г. Симферополь, ул. Зенитная, 72), р/счет 2468611 в банке «Согласие», МФО 324300, код 19455393;

— № 1060-9 от 09.07.96 г. — МП «ТТС-Ардан» (юридический адрес: г. Симферополь, ул. Крылова, 73), р/счет 1468046 в АППБ «Аваль», МФО 324021, код 20686137;

— № 1056-9 от 09.07 1996 г. — фирма «Сирена» (юридический адрес: г. Симферополь, ул. Чехова, 2), р/счет 2468792 в ПИБ, МФО 324430, код 20700716;

— № 1059-9 от 09.07.96 г. — кооператив «Фламинго» (юридический адрес: г. Симферополь, ул. Объездная, 10), р/счет 2461276 в АК АПБ «Украина», МФО 324214, код 16514787;

— № 1058-9 от 09.07.96 г. — ООО «Татьяна» (юридический адрес: г. Симферополь, ул. Крылова, 102), р/счет 467944 в ВО КД УКБ, МФО 384599, код 13795194;

— № 1095-6 от 16.07.96 г. — фирма «Богарт» (юридический адрес: г. Симферополь, ул. Севастопольская, 45 «А»), р/счет 6068032 в СФ АКБ «Интерконтбанк», МФО 324463, код 20701302;

— № 1096-6 от 16.07.96 г. — фирма «Симфи-94» (юридический адрес: АРК г. Симферополь, ул. Генерала Яременко, 18), р/счет 644139 в ВО КД УСБ, МФО 384599, код 22229677;

— № 1243-8 от 13.08.96 г. — МП «Мария» (юридический адрес: г. Симферополь, ул. Первой Конной армии, 17, кв.210), р/счет 1168764 в КФ АПБ «Согласие», МФО 324300, код 01504286;

— № 1072-8 от 13.08 1996 г. — фирма «Софи-Тур» (юридический адрес: г. Симферополь, ул. Миллера, 54, кв.105), р/счет 1468794 в СФ АКБ «Интерконтбанк», МФО 324463, код 22296490;

— № 1248-5 от 15.08.96 г. — СП «НЭП Лтд» (юридический адрес: г. Симферополь, ул. Севастопольская, 70 а, кв.41), р/счет 1468227 в Проминвестбанке, МФО 324430, код 19192611;

— № 1247-5 от 15.08.96 г. — кооператив «Оксана» (юридический адрес: г. Симферополь, ул. Ленина, 12, кв.6), р/счет 4461810 в КД УСБ, МФО 324010, код 13780425;

— № 1246-5 от 15.08.96 г. — МП «Гиада» (юридический адрес: г. Симферополь, ул. К. Либкнехта, 8, кв.6), р/счет 2468146 в СФ АКБ ИКБ, МФО 324463, код 16513500.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражным судом Республики Крым рассматривается дело № 1225-1 о признании банкротом малого совместного предприятия «Черноморский водолазный центр».

Юридический адрес: 334200, Крым, г. Ялта, ул. Васильева, 16; р/с 2468831 в Ялтинском отделении Укрсоцбанка.

По имущественным требованиям кредиторы могут обратиться в Арбитражный суд Республики Крым.

Арбітражний суд Житомирської області (м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 25) порушив справи про банкрутство:

1. Спільного підприємства «Укрполграніт», юридична адреса: м. Житомир, вул. Пушкінська, 44, розрахунковий рахунок 609034, валютний рахунок 143070304 в Головному відділенні Промінвестбанку м. Житомира, справа № 7/38 «Б».

2. Приватного малого багатопрофільного підприємства «Грегорі», юридична адреса: м. Житомир, пл. Перемоги, 2, кв.413, розрахунковий рахунок 644548, валютний рахунок 10180814/10071114 в АБ «Полісся» м. Житомира, справа № 5/58 «Б».

Арбитражный суд Одесской области 28.08.96 г. возбудил дело № 5/134 по заявлению ГНИ Киевского района г. Одессы о признании банкротом ООО «Стройремсервис», расположенного по адресу: г. Одесса, Черноморская дорога, 165, р/с 467146 в Брокбизнесбанке г. Одессы, МФО 328964.

Арбитражный суд Одесской области 28.08.96 г. возбудил дело № 5/133 по заявлению ГНИ Киевского района г. Одессы о признании банкротом ЧП «ИМИ», расположенного по адресу: г. Одесса, пр-т Маршала Жукова,7, кв.16, р/с 148065 в КБ «Порто-Франко» Одессы, МФО 328180.

Кредиторам, а также возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями к должнику в месячный срок с момента опубликования по адресу: 270032, г. Одесса, пр. Шевченко, 4, Арбитражный суд Одесской области.

Арбитражный суд Республики Крым рассматривает дело № 1115-9 о признании банкротом общества с ограниченной ответственностью «Сим-Сим».

Юридический адрес: 334242, Крым, г. Ялта, пгт. Симеиз, ул. Красномаякская, д.2, кв.7.

Р/с 000467170 в Укрсоцбанке Алупки.

По имущественным требованиям кредиторы могут обращаться в Арбитражный суд Республики Крым.

Арбітражний суд м. Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за заявою Державної податкової адміністрації в Дарницькому районі м. Києва порушив справу № 4/103 про визнання ПП «БКТ» банкрутом (юридична адреса: м. Київ, вул. Ентузіастів, 43/1, р/р 3468721 в Київському республіканському Укрсоцбанку, МФО 300023).

Претензії можливих кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ АКЦІОНЕРНИЙ БАНК VABANK БАНК

ІНФОРМАЦІЯ

про діяльність Всеукраїнського акціонерного банку (ВАБанку) у 1996 році

Найменування емітента	*Всеукраїнський Акціонерний Банк*
Код ЄДРПОУ	*19017842*
№ свідоцтва про державну реєстрацію банку та дата його видачі	*№ 120 від 02.07.1992 р*
Місцезнаходження	*254119, м. Київ, вул. Зоологічна, 5*
Телефон	*219-3169*
Телефакс	*216-0033*
Основні види діяльності	*банківська*
Кількість акціонерів	*1255*
Кількість власників облігацій	–
Чисельність працівників	*438*
Статутний фонд:	*6324 тис.грн.*
прості акції (кількість та частка в статутному фонді)	*6 323 926 шт. – 100 %*
привілейовані акції (кількість та частка в статутному фонді)	–
Дата проведення останніх зборів акціонерів	*04 квітня 1997 р.*
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом продавати (купувати) його цінні папери	–
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом виплачувати доход по його цінних паперах	*ЗАТ "Фінансист" 310022, м. Харків, вул. Сумська, 39*
Дата та термін виплати дивідентів	*з 07.04.1997 р.*

ОСНОВНІ ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ (тис. грн.)

ПОКАЗНИК	звітний рік (96)	попередній рік (95)
1. Виручка (валовий доход) від реалізаці продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням державного регулювання цін, ПДВ та акцизного збору	*32944*	*24034*
2. Балансовий прибуток	*7652*	*11206*
3. Всього по активах балансу	*108530*	*74766*
4. Всього зобов`язань	*26520*	*19358*
5. Статутний фонд	*6324*	*1791*
(довідково: номінальна вартість акції)	*1 грн.*	*1 грн.*
6. Нерозподілений прибуток	*1560*	–
7. Прибуток, що припадає на одну просту акцію	*73 коп.*	–
8. Дивіденди, сплачені на одну просту акцію	*73 коп.*	–

БАЛАНС ВАБАНКУ станом на 1 січня 1997 року

АКТИВ	гривень	ПАСИВ	гривень
А1. Каса і кор.рахунок у НБУ:		П1. Статутний фонд	6 323 926,00
а) в нац. валюті	3 492 280,54	П2. Резервний фонд	1 581 205,32
б) в іноз. валюті	1 333 595,86	П3. Інші фонди	11 528 169,35
А2. Кор. рахунки в інших банках:		П4. Кор. рахунки інших банків:	
а) в нац. валюті	94,60	а) в нац. валюті	5 497 072,44
б) в іноз. валюті	10 734 642,50	б) в іноз. валюті	781 694,93
А3. Кредити, видані банком:		П5. Розрахункові і поточні рахунки клієнтів	6 290 976,6
а) короткострокові	2 653 311,00		
б) довгострокові	-	П6. Депозити юр. осіб, валютні депозити	7 526 415,92
в) в іноз. валюті	970 662,65		
А4. Міжбанк. кредит іншим банкам	5 056 000,00	П7. Вклади громадян у нац. валюті	3 536 349,80
А5. Придбані ЦП, паї, акції:	25 533 870,71	П8. Валютні рахунки	2 886 725,62
в т.ч. ОВДП	25 329 392,87	П9. Міжбанківський кредит від інших банків	25 353 871,40
А6. Основні засоби банку	7 721 777,84		
А7. Дебітори банку	31 203 121,98	П10. Кредитори	16 071 470,87
А8. Інші активи:		П11. Інші пасиви:	
- чисті	-	- чисті	-
- міжфілійні обороти	10 857 280,08	- доходи майбутніх періодів	-
- валютна позиція банку	2 642 501,22	- міжфілійні обороти	10 857 280,08
- відвернені засоби за рахунок прибутку	6 092 551,16	- власна валюта банку	2 642 501,22
- затрати майбутніх періодів	238 194,73	- доходи, не отримані банком	-
- нараховані, але не сплачені затрати	-	- інші	-
- інші	-	П12. Прибуток	7 652 225,25
А9. Збитки	-		
ВСЬОГО ПО АКТИВУ	**108 529 884,87**	**ВСЬОГО ПО ПАСИВУ**	**108 529 884,87**

Міжнародна незалежна аудиторська фірма "Артур Андерсен" провела перевірку бухгалтерського балансу ВАбанку станом на 31 грудня 1996 року та звіту по прибутках і збитках на 1996 рік і зробила позитивні висновки, що фінансова звітність у всіх істотних аспектах достовірно відображає фінансовий стан банку, а також результати його операцій і рух коштів за перевірений період, відповідно до міжнародних стандартів обліку.

За звітний рік банк провів і зареєстрував десяту емісію простих іменних акцій, чим збільшив свій статутний фонд в 3,5 рази.

На 1 січня поточного року в обігу перебувало 6 323 926 акцій номінальною вартістю 1 гривня. В звітному 1996 році не було змін у персональному складі службових перших осіб.

Голова Правління **Т.К.Волинько**
Головний бухгалтер **К.М.Панова**

Інформація про діяльність відкритого акціонерного товариства «Житомиргаз»

Найменування емітента	ВАТ «Житомиргаз»
Код ЄДРПОУ	03344071
№ свідоцтва про державну реєстрацію товариства та дата його видачі	№ 60 від 19.01.95 р.
Місцезнаходження	Житомир, вул. Фещенка-Чопівського, 35
Телефон	34-34-25
Телефакс	34-34-25
Основні види діяльності	газопостачання
Кількість акціонерів	2803
Кількість власників облігацій	—
Чисельність працівників	2009
Статутний фонд (для ВАТ):	120729
— прості акції (кількість і частка в статутному фонді)	80486 шт.
— привілейовані акції (кількість і частка в статутному фонді)	—
Дата проведення останніх зборів акціонерів (для ВАТ)	10.06.97 р.
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом продавати (купувати) його цінні папери	Київ-73, вул. Червоних козаків, 15-а.
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом виплачувати дохід по його цінних паперах	Київ-73, вул. Червоних козаків, 15-а.

Основні фінансові показники

ПОКАЗНИК	РІК звітний	РІК попередній
1. Виручка (валовий дохід) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням державного регулювання цін, ПДВ та акцизного збору	17943,3	2190278 млн. крб.
2. Балансовий прибуток (збиток)	4158 тис. грн.	389616 млн. крб.
3. Всього по активах балансу	80768,4 тис. грн.	4938963 млн. крб.
4. Всього зобов'язань	—	—
5. Сатутний фонд (довідково: номінальна вартість акції)	120729	120729
6. Нерозподілений прибуток	—	—
7. Прибуток, що припадає на одну просту акцію	—	—
8. Дивіденди, сплачені на одну просту акцію	—	—

Арбитражный суд Херсонской области (325000, Херсон, пер. Ушакова, 47) возбудил дело № 2/2-Б о банкротстве малого частного предприятия «Имидж» (325020, Херсон, ул. Ильича, 103, кв. 365; р/счет 468993, валютный счет 180115 в Херсонском филиале АО «Градобанк», МФО 352015).

Інформація про діяльність ВАТ «Київсільелектро» за 1996 рік (доповнення до інформації, розміщеної в № 89 за 24.05.97 р.)

1. Кількість акціонерів ВАТ — 1825
2. Основні фінансові показники

Показник	Рік звітний	Рік попередній
1. Виручка (валовий доход) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням державного регулювання цін, ПДВ та акцизного збору, тис. грн	355,2	39,0
2. Балансовий прибуток (збиток), тис. грн.	582,5	125,5
3. Всього по активах балансу, тис. грн.	1425,0	109,1
4. Всього зобов'язань, тис. грн.	313,0	31,2
5. Статутний фонд (довідково: номінальна вартість акцій), тис. грн.	418,9	418,9
6. Нерозподілений прибуток, тис. грн.	—	—
7. Прибуток, що припадає на одну просту акцію, тис. грн.	0,25	—
8. Дивіденди, сплачені на одну просту акцію, тис. грн.	—	—

Арбитражный суд Харьковской области (Харьков, ул. Сумская, 64) возбудил дела о банкротстве предприятий:

1. ЧФ «Надежда» (Харьков, ул. Украинская, 20, кв. 5; р/с 24130233 в Краснозаводском УАК ПИБ), дело № Б-1691/7-71;
2. ООО «Надежность» (Харьков, пер. Ващенковский, 28-Б; р/с 467094 в ХФ УАК «Реал-банк»), дело № Б-1692/7-71;
3. ООО «Бег» (Харьков, вул. Грозненская, 40, кв. 32; р/с 467444 в АКБ «Регион-банк»), дело № Б-1690/7-71;
4. АО ПТК «Проминторг» (Харьков, ул. 1-й Конной армии, 77; р/с 467665 в ФАБ «Энергобанк»), дело № Б-6256/7-71;
5. ЧП «Росток-плюс» (Харьков, ул. Плехановская, 18, кв. 732; р/с 100644635 в АКИБ Укрсиббанк), дело № Б-190/7-73;
6. ООО «Доза» (Харьков, ул. Грозненская, 44, кв. 90; р/с 1467960 в ХФ АКБ «Правекс-банк»), дело № Б-1101/7-72;
7. ООО «Данко» (Харьков, ул. Квиткинская, 32; р/с 100467703 в Краснозаводском УАК ПИБ), дело № Б-188/7-73.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Товариство з обмеженою відповідальністю
"Фінансово-консалтінгова компанія "Консалтінг - Інвест"
оголошує про свою ліквідацію
Усі претензії приймаються протягом одного місяця за тел. (044) 264-22-02

Арбитражный суд Херсонской области возбудил по заявлению Степного отделения Херсонской облдирекции АКБ «Укрсоцбанка» дело № 27/6-Б от 10.12.96 г. о признании банкротом КСП «Світанок» (326320, пгт, Чаплинка Херсонской области, ул. Асканийская, 42, р/с 000400409 в Чаплинском АК АПБ «Украина»).

Кредиторам, а также возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями к должнику в месячный срок со дня опубликования объявления.

У номер

● *Черкаси*

Хочеш свята — створи його сам

Утретє члени Черкаського обласного об'єднання багатодітних сімей за допомогою працівників обласної дитячої бібліотеки провели конкурс на кращу багатодітну родину.

Учасники цього захоплюючого дійства показували своє сімейне свято, співали, жартували, декламували вірші, рекламували улюблену родинну страву.

У нелегкій, але веселій боротьбі перемогла співуча, талановита родина Грициків з села Мошни Черкаського району.

● *Дніпропетровськ*

І сіятимуть, і жатимуть магістри

Перших в Україні дипломованих магістрів випало випустити Дніпропетровському аграрному університету. Їх лише шестеро — троє магістрів-дослідників і троє магістрів-педагогів. Щойно ці випускники отримали ще не звичні для нас свідоцтва про вищу освіту, і ректор агроуніверситету академік Микола Масюк назвав цю подію «проривом у майбутнє століття». Своїми випускниками Дніпропетровський аграрний університет, який восени цього року відзначатиме 75-річчя, справді може пишатися. Бо не знайти села у східній, і не лише східній, Україні, де нині не працювали б його вихованці.

● *Кіровоград*

Екскурсія в... колонію

Спеціальну поїздку до Кременчуцької виховно-трудової колонії для неповнолітніх організувала для тридцяти дітей, схильних до правопорушень, відповідна служба відділу внутрішніх справ Кіровського райвиконкому. Загратовані вікна, засуви на дверях камер, довгі тьмяні коридори справили гнітюче враження на підлітків, які вже переступили закон. Організатори поїздки вважають, що для них такі «екскурсії» — дуже повчальний захід.

Громадські організації інвалідів Чорнобиля України глибоко сумують з приводу передчасної смерті голови Київської спілки інвалідів Чорнобиля

КІРКОРОВА Валерія Григоровича

і висловлюють співчуття рідним і близьким покійного.

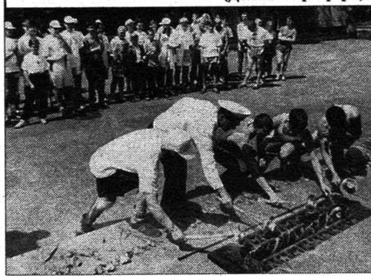
Підтюпцем по континенту

На легендарній Сапун-горі стартував Біг миру. Українські спортсмени включились у грандіозну міжнародну естафету, яка ось уже протягом десяти років триває в різних куточках планети. Запалений від Вічного вогню факел севастопольські бігуни пронесуть кримською землею й далі — через Херсон, Миколаїв, Кривий Ріг, Запоріжжя, Дніпропетровськ, Кіровоград, Черкаси — до Києва. По всій трасі до них приєднуватимуться бігуни з усіх областей.

До столиці України естафета прибуде 3 липня. Того ж дня до Києва свій факел повинні принести легкоатлети Росії, які запалили його аж на Далекому Сході. Разом українські та російські спортсмени вирушать до Польщі, а потім — дорогами Європи.

На знімку: запалювання факелів від Вічного вогню на Сапун-горі.

Фото Сергія СВІТЛИЦЬКОГО (ДІНАУ-Укрінформ).

Альма-матер

Рідна земля і в жмені мила

Незважаючи на мізерне фінансування, протягом останнього року за кількістю друкованої продукції Волинський держуніверситет посів одне з провідних місць серед вузів України. Тут було опубліковано 11 монографій, 45 посібників, 9 тематичних збірників, 2 підручники, 189 статей у «Науковому віснику» та 149 в інших журналах, у тому числі 29 — за кордоном. Як зазначив проректор з наукової роботи ВДУ імені Лесі Українки Василь Пикалюк, особлива гордість — двотомне видання «Роде наш красний», присвячене культурі рідного краю. Це грунтовне регіональне наукове дослідження висунуто на здобуття Державної премії імені Т. Шевченка. Такого успіху досягли завдяки не лише науковцям університету, а й місцевим музеям, архівам, багатьом меценатам, які не байдужі до долі рідного волинського краю.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Його багатство — 35 тисяч випускників

Минуло 25 років, як Василь Порфирович Бородатий очолив Одеський державний економічний університет. Таким терміном ректорства може похвалитися не кожен з керівників вузу України. Уродженець невеликого села Весъденьки на Хмельниччині, він пройшов нелегкий життєвий шлях: 14-річним хлопчиком загубився на дорогах війни; ставши незабаром сином полку, брав участь у боях, зокрема в Корсунь-Шевченківській битві. А після війни наполегливо опановував знання у Львівському університеті, на однорічних курсах викладачів суспільних наук при Київському університеті. Згодом, сходинка за сходинкою, став кандидатом, доктором наук, професором, академіком, ректором одного з провідних вузів України. З-під його «крила» вийшли 35 тисяч випускників, та й нині він зумів перебудувати навчально-виховний процес з огляду на нові, ринкові, умови. Недарма університет належить до вищого, четвертого, рівня акредитації.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Ювілеї

Свято затьмарюють будні

Наймолодше місто Черкащини Ватутіне відзначило свій піввіковий ювілей. Засноване на місці відкриття і освоєння Юрківського буровугільного родовища, воно було назване на честь генерала М. Ватутіна, під командуванням якого війська Першого Українського фронту визволяли у другу світову війну Шевченків край.

Перші десятиліття експлуатації вугільних шахт принесли місту достаток і розквіт. Однак нинішня криза паливно-енергетичного комплексу країни не обминула і його.

Напередодні святкування ювілею Черкаська облдержадміністрація спільно з Ватутінським міськвиконкомом обговорила соціально-економічне становище шахтарського міста і прийняли низку найнеобхідніших рішень. Зокрема, заплановано побудувати комунальну котельню та інші об'єкти, які допоможуть розв'язати назрілі проблеми теплопостачання Ватутіного.

І ще одна приємна звістка: групу найшанованіших працівників міста указом Президента України Л. Кучми удостоєно почесних державних відзнак.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Інформаційні центри — без інформації

Провінція

Працівників шістнадцяти бібліотек Полтави спіткав неприємний сюрприз: вирішено скоротити робочий час наполовину, а також надати бібліотекарям місячну відпустку без оплати. Відтак у книгозбірнях виникли черги. Адже в багатьох навчальних закладах —іспити, тож зростає потік відвідувачів.

А для багатьох малозабезпечених газета стала ознакою розкоші. Неспроможні передплатити періодику люди змушені переписувати телепрограму.

За вимогою часу змінилося призначення бібліотеки. Якщо донедавна вона виконувала ідеологічні функції, то нині стала інформаційним центром. До цього спонукає, зокрема, те, що останнім часом шкільні програми значно ускладнились. Попри це, бібліотечні фонди не поповнюють, адже коштів на придбання чи комплектування новинок літератури бракує. Окрім того, виникла ще й величезна заборгованість з комунальних та інших платежів.

Раніше центральна міська бібліотека, до якої входять 15 філій, у тому числі п'ять бібліотек для дітей, мала змогу забезпечити читачів окремими виданнями та матеріалами з періодичних видань. А нині під загрозою зриву наступна передплатна кампанія.

Бібліотечні проблеми не таємниця для керівників міста, але віз і нині там.

Міський фінансовий відділ на потреби закладів культури виділив лише третину коштів від річної потреби. Мовляв, свій річний раціон ви з'їли за неповних чотири місяці, тому переходьте на півставки та розбігайтесь у відпустки без оплати.

Володимир СЕМЕНО.

Полтава.

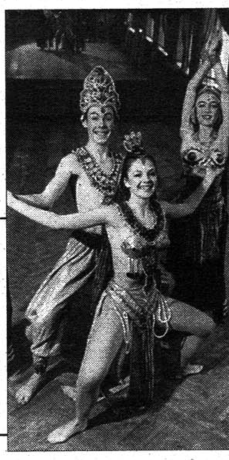
Мандри по планеті в танцкласі

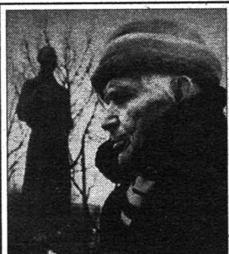
Таланти

Миколаївський театр танцю «Ритми планети» знають далеко за межами України. У репертуарі талановитого колективу, яким керують Ірина і Василь Паки (у минулому артисти балету), близько 50 самобутніх танців народів світу. Займаються в ньому здібні підлітки з різних шкіл міста.

Серед багатьох нагород і дипломів, які завоювали на конкурсах юні танцюристи, є й міжнародні. На жаль, нині на зарубіжні гастролі коштів нема, хоча запрошень у миколаївців достатньо.

Фото Олександра КРЕМКА (ДІНАУ-Укрінформ).

Постаті

Цей образ вабив його все життя

Іван Кавалерідзе з молодих років був захоплений романтичною особистістю великого філософа Григорія Сковороди.

Протягом життя художник неодноразово звертався до цього образу.

Перший свій пам'ятник Сковороді скульптор встановив у Лохвиці в 1922 році.

У Київському музеї І. Кавалерідзе міститься більш як десять робіт на цю тему.

Кавалерідзе також став автором меморіальної дошки філософу на будинку Києво-Могилянської академії та ювілейної медалі, яка вийшла масовим тиражем до 250-річчя Григорія Сковороди.

І ось 1976 року художник закінчує свою титанічну працю. На Подолі, навпроти Києво-Могилянської академії, де навчався Григорій Сковорода, Іван Кавалерідзе спорудив монумент мандрівному поетові і філософу, одному з яскравих геніїв української землі. Офіційне відкриття монумента відбулося 1977 року, а в 1997-му громадськість відсвяткувала його 20-річчя.

Петро СОКОВИЧ.

Київ.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 280313.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311000.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.